

Pasaulē izplatās jauns bīstams vīruss

Pasaules veselības organizācija (PVO) izsludinājusi globālo trauksmi sakarā ar jaunas bīstamas un ļoti smagas elpceļu infekcijas izplatīšanos šajā laikā vairākās pasaules valstīs. PVO definēja šo slimību kā smagu akūtu respiratoru sindromu (SARS). Ar SARS saslimuši jau ap 2700 cilvēku vismaz 20 valstīs, noslēpumainā slimība jau izraisījusi vismaz 98 cilvēku nāvi.

Pirmais upuris – no Honkongas

Veselības aizsardzības ekspertu uzskata, ka slimības izplatīšanās pirmsākumi meklējami Ķīnas dienvidos, bet vissmagāk ir cietusi Honkongā. Pirmais slimības upuris bijis kāds amerikāņu uzņēmējs, kurš 13. martā nomira Honkongā pēc viesošanās Ķīnā un Vjetnamā. Zinātnieki uzskata, ka šī slimība izplatījies no kāda 64 gadus veca ķīniešu ārsta, kurš inficējies vismaz septiņus cilvēkus. Februāra otrajā pusē viņi mītnājušies Honkongas viesnīcā «Metropole Hotel» divtājā stāvā un vēlāk devušies mājup uz Kanādu un Singapūru, izplatot šo slimību arī citviet pasaulē, raksta laikraksts «Diena».

SARS simptomi līdzīgi gripai

Kā savā interneta mājas lapā www.sva.lv informē Sabiedrības veselības aģentūra, slimības pazīmes un simptomi sākotnējā stadijā atgādina gripai līdzīgu saslimšanu – pēkšņs sāpums ar augstu ķermeņa temperatūru un drudzi, kam pievienojas sāpes muskuļos, galvassāpes un sāpes kaklā. Agrīnajos laboratorisko izmeklējumu rezultātos var konstatēt pazeminātu trombocītu un balto asinsķermenīšu daudzumu asinīs. Dažos gadījumos šim pazīmēm pievienojas abpusēja pneimonija.

SARS inkubācijas periods svārstās no divām līdz septiņām dienām. Infekcija izplatās uz cilvēkiem, kuri atrodas tuvē kontaktā ar slimnieku. Gandrīz visi zināmie SARS gadījumi reģistrēti veselības aprūpes darbiniekiem, kuri bija iesaistīti tiešā slimnieku aprūpē, kā arī šo slimnieku ģimenes locekļiem un draugiem.

Zinātnieki identificējuši jauno vīrusu

Honkongas zinātnieki pavēstīja, ka viņiem izdevies identificēt SARS izraisīto vīrusu. Viņi spriež, ka tas varētu būt jauns paramiksovīrusu grupas vīruss. Šajā grupā ietilpst vairāki vīrusi, kas izraisa elpošanas ceļu infekcijas, kā arī mašalas un cūciņas. Bez tam zinātnieki jau ir izstrādājuši pirmo testu, kas palīdz atklāt vīrusu. Izmantojot šo testu, ārsti jau 5 – 14 dienas pēc cilvēka inficēšanās varēs noteikt, ka pacients ir sasniedzis tieši ar SARS.

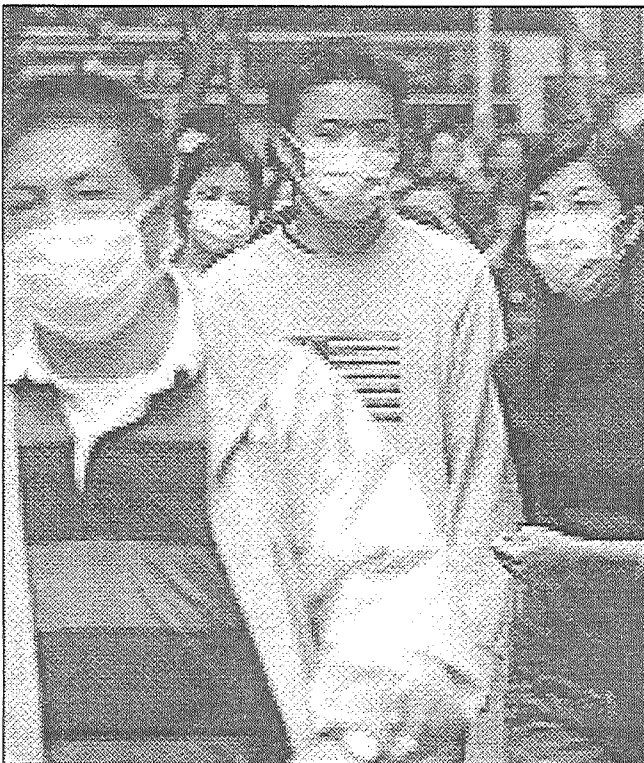
Karantina un bargi sodi

Laikraksts «Diena» vēsta, ka Honkongas varas iestādes nolēmušas dezinficēt skolas, lai nepieļautu slimības izplatīšanos. Tiek slēgtas tās skolas, kur kāds no audzēkņiem vai skolotājiem jau sasirdzis ar SARS.

Cīņā pret vīrusu aktīvi iesaistījušies arī Singapūra, kur varas iestādes pavēlējušas 740 cilvēkiem ievērot karantīnu un palikt mājās vismaz 10 dienas, jo viņi ir saskārušies ar inficētajiem cilvēkiem un var aplipināt citus. Par karantīnas neievērošanu draud bargs sods – līdz 5000 Singapūras dolāru (1670 latu) par pirmo pārkāpumu un 10 000 dolāru par otro pārkāpumu.

Sakarā ar SARS – satraukums aviosabiedrībās

Bažīgi paužot cerību, ka Latviju SARS tomēr nesasnies, Rīgas neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta pārstāve Vija Grigale norādīja — ja tiktu atklāta smaga, neskaidras izcelsmes pneimonija un būtu zināms, ka pacients nesen ceļojis uz

● Honkongas iedzīvotāji, bailēs no Āzijas pneimonijas, valkā sejas aizsegu. Foto: EPA/AFI

kādu no SARS skartajām valstīm, slimnieks nekavējoties tiktu nogādāts Latvijas Infektoloģijas centrā (LIC), iepriekš konsultējoties ar šīs slimnīcas ārstiem. Brigādēm paziņots, ka aizdomīgās situācijās jālieto aizsargmaskas un cimdi, taču pagaidām nav paredzēts, ka medikumi šādi būtu jāsaņem katram izsaukumam, pastāstīja Grigale. Radikālāki piesardzības pasākumi varētu tikt īstenoti, ja konstatētu pirmo gadījumu. Patlaban dienestā tiek izstrādāts konkrētāks rīcības plāns, piebilda medīķe.

«Ja pie mums nonāktu cilvēks ar SARS pazīmēm, kurš nesen bijis Ķīnā, Honkongā vai Vjetnamā, tiktu veikta parastā izmeklēšana un parakstīta pretvīrusu terapija, kā arī antibiotikas,» informēja LIC direktore Baiba Rozentāle, uzsverot — uzmanība jāpievērš arī ceļotājiem, kuri varētu būt nonākuši sakarā ar SARS inficētām personām starptautiskajās lidostās.

Tā kā vīrusu pa pasauli izplata galvenokārt lidmašīnu pasažieri, pamatots satraukums radies aviokompānijās.

Tās neļauj doties lidojumā pasažieriem, kam ir gripai līdzīgi simptomi.

Atbilstoši PVO nostājai, valsts aģentūra «Sabiedrības veselības aģentūra» izstrādājusi ieteikumus SARS infekcijas izplatības ierobežošanai. Ikvienai personai, kura dodas uz Āziju vai Tālajiem Austrumiem, jābūt informētai par iespējamo inficēšanās risku, SARS simptomiem un pazīmēm, lai savlaicīgi grieztos pēc medicīniskās palīdzības.

Ņemot vērā iespējamo risku un slimības smagumu, ieteicams, ja tas ir iespējams, pagaidām izvairīties no ceļojumiem uz infekcijas skartajām teritorijām. Sabiedrības veselības aģentūra izstrādājusi ieteikumus arī lidostās «Rīga» administrācijai un medicīnas dienestam, kā arī ieteikumus Sabiedrības veselības aģentūras filiālēm, kurām savukārt jāizplata ieteikumi ģimenes ārstiem, slimnīcām, tūrisma firmām, pašvaldībām, kā arī citām ieinteresētajām institūcijām.

Sagatavoja L.Kirillova

● Trešdienas intervija ar ģimenes ārsta palīdzi Reginu Ūsāni

⇒ 3. lpp.

● Tradicionālie Meža dienu pasākumi

● Kā lēti atjaunot mežu

⇒ 4. lpp.

● Kā tērēti sociālas palīdzības līdzekļi Līvānu novadā 2002. gadā

⇒ 5. lpp.

● Psiholoģiskās palīdzības dienests

⇒ 6. lpp.

● Zemesgrāmatai — 10 gadi

⇒ 7. lpp.

● Policijas ziņas

⇒ 10. lpp.

● Bērnu fantāzijas lidojums Preiļu bērnu un jauniešu centrā

⇒ 11. lpp.

Zeme vēl ir sasalusī, lauki pelēki un saulīte vēl nesteidzas lutināt, taču domās jau esam savos dārziņos — ko stādīsim, ko sēsīsim, kas jauns sagādājams dārza inventāram.

«Novadnieks» kopā ar veikaliem «Dārznieks», Preiļos, Daugavpils ielā 5, «Dārzu centrs», Preiļos, Brīvības ielā 5a, «Dārznieks», Līvānos, Stacijas ielā 1,

rīko akciju

«MANAM DĀRZIŅAM»

Abonējot «Novadnieku» maijam, jūnijam un jūlijam,

trīs laimīgie saņems lieliskas balvas —

«Dāvanu karti» 10 latu vērtībā.

Abonē «Novadnieku», piedalies abonentu loterijā un saņem visu nepieciešamo savam dārziņam BEZ MAKSAS, bet ikdienā, apmeklējot veikalus «Dārznieks» (Preiļos, Daugavpils ielā 5), «Dārzu centrs» (Preiļos, Brīvības ielā 5a) un «Dārznieks» (Līvānos, Stacijas ielā 1), pārliecināties, cik bagātīgs preču piedāvājums un pakalpojumu klāsts jūs gaida.

Saulainu pavasari vēl

jūsu «Novadnieks»

un veikalu īpašnieki

Ēvalds Dauksts, Aivars Želvis, Ēriks Salcevičs

TELEFONAKCIJA

Ceturtdien, 10. aprīlī «Novadnieka» redakcijā no pulksten 11.00 līdz 12.00 viesosies un telefonācijā piedalīsies zemkopības ministrs **Mārtiņš Roze**. Šajā laikā aicinām zvanīt uz redakciju pa tālruni 53-07056 un uzdot ministram aktuālus jautājumus par lauksaimniecību. Ja šis laiks jums nav piemērots, tad, lūdzu, savus jautājumus uzdodiet līdz 10. aprīlim, zvanot pa tālruni 53-07056.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Prezidente brauks uz Krieviju

Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga maijā dosies uz Krieviju, lai piedalītos Sanktpēterburgas 300 gadu jubilejas svinībās, jo ir saņemts oficiāls ielūgums. Vizīte plānota 30. un 31. maijā, bet vēl nav skaidrs, ar ko valsts galvai būs atsevišķas tikšanās. Jau ziņots, ka vienlaikus ar Sanktpēterburgas jubileju paredzēta G-8, Eiropas Savienības, un Krievijas valdības galotņu sanākums.

Lems par Daugavpils mēra atstādināšanu

Deviņi no piecpadsmit Daugavpils domes deputātiem nolēmuši 10. aprīlī gaidāmajā domes sēdē izteikt neuzticību pilsētas mēram Rihardam Eigmam, jo lielo parādu dēļ domē tā arī nav izdevies pieņemt šīgada budžetu.

Jāatgādina, ka nupat savu amatu atstājis Preiļu novada domes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts (un ne jau tāpēc, ka savu misiju ir izpildījis), bet Rīgas mēra Gundara Bojāra atstādināšanu grib panākt politikāni no TB/LNNK.

Apstrīd atbalstu Irkas karam

4. aprīlī Tautas saskaņas partijas (TSP) Saeimas frakcija Satversmes tiesai iesniegusi pieteikumu, apstrīdot Saeimas lēmumu par Latvijas atbalstu Irkas atbrūšanai. Tādējādi TSP mēģinot panākt, lai Latvijā tiek ievērots tiesiskums, jo šobrīd, kā atzina partijas līderis Jānis Jurkāns, Saeima esot ignorējusi likumus. Proti, NBS karavīri drīkst piedalīties atjaunošanas darbos un miera nodrošināšanā konfliktā zonā, taču Saeima lēmumu pieņēmusi brīdī, kad nekādi atjaunošanas darbi vai miera nodrošināšana vēl nebija vajadzīga. Turklāt ANO 1441. rezolūcija paredz nevis miera operācijas, bet Irkas atbrūšanu. TSP arī uzskata, ka Satversme pieļauj militāru rīcību tikai tad, ja cita valsts pieteikusi karu vai iebūkusī Latvijā.

Biežāk lieds izmantot savus audus

Pēc atklātībā nākušās informācijas par nelikumīgu cilvēku audu un orgānu izņemšanu un eksportu uz ārvalstīm aizvadītajā nedēļā par 21 palielinājies to cilvēku skaits, kas aizlieguši pēc nāves izmantot savus orgānus. Šobrīd kopumā neizmanto savus orgānus iedzīvotāju reģistrā reģistrējušās 44 personas. Līdz pirmdienai Latvijā bija reģistrēti seši cilvēki, kas jau tu pēc nāves izmantot savus orgānus.

No bada nobeidzas 21 cūka

Madonas rajona Ļaudonas pagastā fermā «Maza Toce» atrasta beigta 21 cūka. Ir aizdomas, ka dzīvnieki miruši badā un nobeigušies kūti gul jau kopš janvāra. Ja apstiprināsies, ka dzīvnieki nobeigušies no bada, saimnieku, visticamāk, sauks pie kriminālatbildības. Likums paredz reālu brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai naudas sodu līdz 80 minimālajam mēnesaalgam.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),
1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

STATISTIKA

Preiļu rajons skaitļos

■ Preiļu rajona platība ir 2041 kvadrātkilometrs, rajonā šī gada 1. janvārī dzīvoja 40 991 cilvēks. Iedzīvotāju dabiskā kustība ir negatīva, 2001. gadā dzimušo skaits 2,17 reizes pārsniedza dzimušo skaitu (676 mirušie un 311 dzimušie).

■ Šī gada 1. janvārī rajonā reģistrēti 1870 uzņēmumi aktīvie nodokļu maksātāji, tajā skaitā 293 SIA, 328 individuālie uzņēmumi un 1184 zemnieku saimniecības. No kopējās lauksaimniecībā izmantojamās zemes 47% ir zemnieku saimniecību lietošanā, 43% piemājas saimniecību lietošanā. Vairāk nekā

20 zemnieku saimniecībām izsniegts «Latvijas ekoprodukta» sertifikāts.

■ Rajonā darbojas astoņas lopkautuves, uz vietas izaudzētie lopu nodrošina apmēram pusi no lopkautuvju jaudām. Svarīga nozāre rajona attīstībai ir tūrisms, darbojas vairāk nekā 20 tūrisma uzņēmumi.

■ Preiļu rajonā strādā 76 ārsti, 212 vidējā medicīniskā personāla darbinieki. Darbojas trīs slimnīcas un viens pansionāts, kurā uzturas 70 cilvēki.

■ Bērni iegūst izglītību 30 vispārizglīto-

jošajās skolās, vienā speciālajā internātskolā, divās arodskolās, vienā privātskolā, trijās interešu izglītības iestādēs, trijās mūzikas skolās, mākslas skolā un sporta ievirzes skolā. Pavisam izglītības iestādēs mācās 7446 audzēkņi, strādā 1065 darbinieki. Visās rajona vispārizglītojošajās skolās ir iegādāti datoru un izveidots interneta pieslēgums.

■ Rajonā reģistrētas 107 sabiedriskās un reliģiskās organizācijas.

No ziņojuma pie Preiļu rajona
2002.gada budžeta pārskata

PREIĻU RAJONA PADOMĒ

4. aprīlī notika Preiļu rajona padomes ārkārtas sēde.

Apstiprināja 2002. gada kopsavilkuma pārskatu un speciālo budžetu

Pamatojoties uz likumiem «Par pašvaldībām» un «Par pašvaldību budžetiem», rajona padomes locekļi apstiprināja Preiļu rajona padomes 2002. gada kopsavilkuma pārskatu. Atgādināsim, ka šis jautājums tika izskatīts kārtējā sēdē, kas notika 26. martā, un lēmums toreiz netika pieņemts.

Padomes locekļi izskatīja

lēmumprojektu un balsojot apstiprināja rajona padomes speciālo budžetu ieņēmumos 418 256 latu apmērā un izdevumos 450 674 latu apmērā (līdzekļu atlikums gada sākumā – 32 418 lati).

Būs vienota autoceļu (ielu) fonda līdzekļu izmantošanas kārtība

Pamatojoties uz Latvijas autoceļu direkcijas audita nr. 1.4.1.-12-1/-3 atzinumu, rajona padome nolēma apstiprināt vienotā Preiļu rajona pašvaldības autoceļu (ielu) fonda līdzekļu izmantošanas kārtību.

Attiecīgajā budžeta gadā

iedalītais līdzekļu daudzums pašvaldībām, kas noteikts saskaņā ar MK noteikumiem «Kārtība, kādā starp pašvaldībām sadalāma valsts autoceļu fonda mērķdotācija pašvaldību autoceļu (ielu) finansēšanai» tiek izmantots sekojoši:

✓ aizņēmuma pamatsummas un procentu maksājumiem Valsts kasei saskaņā ar noslēgto aizdevuma līgumu līdz 2005. gada 20. decembrim;

✓ norēķiniem par veiktajiem periodiskās uzturēšanas darbiem uz pašvaldības ceļiem;

✓ parādsaistību atmaksai saskaņā ar noslēgtajiem parādīgumiem;

✓ izpildīto darbu apmaksai darbuzņēmējiem un pašvaldībām saskaņā ar iesniegtajiem dokumentiem ienākošā rindas kārtībā.

Visi minētie maksājumi, kas tiek attiecināti uz konkrētu pašvaldību, nedrīkst pārsniegt attiecīgajā budžeta gadā katrai pašvaldībai apstiprināto fonda sadalījuma un izlietojuma plānu. Periodiskās un ikdienas veikto darbu apmaksai dot priekšroku tām pašvaldībām, kuras attiecībā pret ceļu (ielu) fondu ir kreditori.

Pēc Preiļu rajona
padomes ārkārtas sēdes
materiāliem sagatavoja
L.Kirilova

LĪVĀNU NOVADA DOMĒ

Pašvaldības uzņēmumu finansiālie rezultāti

Dome vienbalsīgi apstiprināja pašvaldības uzņēmumu «Siltumtīkli L», «Līvānu siltums» un Dzīvokļu un komunālās saimniecības gada pārskatu un finansiālos rezultātus par 2002. gadu. Dzīvokļu un komunālās saimniecības gadatēriņš par 2002. gadu. Dzīvokļu un komunālās saimniecības gadatēriņš par 2002. gadu. Dzīvokļu un komunālās saimniecības gadatēriņš par 2002. gadu.

— Ls 394 601, debitoriem — Ls 359 658, kreditoriem — Ls 33 936. Aizvadītais gads noslēdzies ar 2875 latu lieliem zaudējumiem. Vidējais strādājošo skaits uzņēmumā — 140. Siltuma ražošanas uzņēmuma SIA «Līvānu siltums» 2002. gada ieņēmumi sastāda Ls 521 501, izdevumi — Ls 518 425, debitoriem — Ls 349 685, kreditoriem — Ls 330 518, gads noslēdzies ar 3076 latu lielu peļņu. Vidējais strādājošo skaits uzņēmumā — 51. Savukārt uzņēmuma «Siltumtīkli L» ieņēmumi bija Ls 0, izdevumi — Ls 4366, debitoriem — Ls 171 363, kreditoriem — Ls 182 657, gads noslēdzies ar 4366 latu lieliem zaudējumiem. Uzņēmumā nodarbināti 4 strādājošie.

Piešķir nodokļa atlaidi

Pašvaldība piešķirusi nekustamā īpašuma nodokļa par zemi atlaidi 25% apmērā Līvānu Svētā Miķeļa Ercenģeļa Romas katoļu draudzē. Atlaide piešķirta no nekustamā īpašuma nodokļa summas par 2003. gadu.

Izmaiņas komisiju sastāvā

Dome atbrīvoja bijušo deputāti Mirdzu Stari no administratīvās komisijas locekļa pienākumu pildīšanas un izslēdza viņu no tās sastāva. Komisijas sastāvā iekļauta novada domes personāla un

darba aizsardzības speciāliste Elita Kuzmina.

Savukārt no dzīvokļu jautājumu komisijas locekļa pienākumu veikšanas atbrīvots un no komisijas sastāva izslēgts Boļeslavs Deiko. Komisijā turpmāk darbosies dzīvokļu un komunālās saimniecības inspektore Ārija Leguša.

Jauns kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgums

Dome apstiprināja jauno dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumus mēneša laikā pēc privatizācijas objekta pirkuma līguma saņemšanas. Savukārt dzīvojamās telpas nodošanas un pieņemšanas akts paraugu. Dzīvokļu un komunālajai saimniecībai noteikts noslēgt mājas kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumus mēneša laikā pēc privatizācijas objekta pirkuma līguma saņemšanas. Savukārt dzīvojamās telpas nodošanas un pieņemšanas akts paraugu. Dzīvokļu un komunālajai saimniecībai noteikts noslēgt mājas kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumus mēneša laikā pēc privatizācijas objekta pirkuma līguma saņemšanas.

Dome apstiprināja jauno dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumus mēneša laikā pēc privatizācijas objekta pirkuma līguma saņemšanas. Savukārt dzīvojamās telpas nodošanas un pieņemšanas akts paraugu. Dzīvokļu un komunālajai saimniecībai noteikts noslēgt mājas kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumus mēneša laikā pēc privatizācijas objekta pirkuma līguma saņemšanas.

Malka un lietkoksnē iedzīvotājiem

No Līvānu novada domes pamatbudžeta līdzekļiem tiks

apmaksāti cirstas izstrādes izdevumi VAS «Latvijas valsts meži» Ls 4671,48 apmērā. Pašvaldība ir noslēgusi vienošanos ar VAS «Latvijas valsts meži», kas dos iespēju iedzīvotājiem iegādāties malku un lietkoksnī, maksājot 11 latus par kubikmetru koksnes. Tiks veikta cirstas izstrāde 436 m³ apjomā, pašvaldībai ar akciju sabiedrību par to norēķinoties uzreiz. Ieguldītie domes budžeta līdzekļi tiks atgriezti pakāpeniski, iekasējot maksu no iedzīvotājiem, kas iegādāsies malku un lietkoksnī.

Domes deputāti vienbalsīgi akceptēja nomas līguma laišānu ar uzņēmēju Juri Strodu par laukuma Līvānos, Rīgas ielā 91 nomu. Šāds lēmums pieņemts, jo J.Strods nepilda līgumā noteiktās saistības — 2003. gada 1. martā nomas maksas parāds sastādīja 413 latus. Aizvadītā gada novembrī J.Strods griezās domē ar lūgumu samazināt nomas maksu, kas arī tika izdarīts, nomas maksu samazinot par 50% (25 lati mēnesī un PVN 18%). Ne-raugoties uz to, saistības netiek pildītas, tādēļ deputāti uzskatīja par nepieciešamu lauzt līgumu par laukuma nomu.

Pēc 27. marta domes sēdes materiāliem sagatavoja G.Kraukle

apmaksāti cirstas izstrādes izdevumi VAS «Latvijas valsts meži» Ls 4671,48 apmērā. Pašvaldība ir noslēgusi vienošanos ar VAS «Latvijas valsts meži», kas dos iespēju iedzīvotājiem iegādāties malku un lietkoksnī, maksājot 11 latus par kubikmetru koksnes. Tiks veikta cirstas izstrāde 436 m³ apjomā, pašvaldībai ar akciju sabiedrību par to norēķinoties uzreiz. Ieguldītie domes budžeta līdzekļi tiks atgriezti pakāpeniski, iekasējot maksu no iedzīvotājiem, kas iegādāsies malku un lietkoksnī.

Lauzīs nomas līgumu

Domes deputāti vienbalsīgi akceptēja nomas līguma laišānu ar uzņēmēju Juri Strodu par laukuma Līvānos, Rīgas ielā 91 nomu. Šāds lēmums pieņemts, jo J.Strods nepilda līgumā noteiktās saistības — 2003. gada 1. martā nomas maksas parāds sastādīja 413 latus. Aizvadītā gada novembrī J.Strods griezās domē ar lūgumu samazināt nomas maksu, kas arī tika izdarīts, nomas maksu samazinot par 50% (25 lati mēnesī un PVN 18%). Ne-raugoties uz to, saistības netiek pildītas, tādēļ deputāti uzskatīja par nepieciešamu lauzt līgumu par laukuma nomu.

Pēc 27. marta domes sēdes materiāliem sagatavoja G.Kraukle

TREŠDIENAS
INTERVIJA

Zinu, kurš sirmmais mats kura dēļ radies

— Vai jau bēnībā zinājat, ka izvēlēsieties medicīnas nozari, vai ārstējāt ķepas kaķiem un pušus lēllēm?

— Nē, tā nebija. Mana mamma strādāja par zootehniķi, tētis bija dzelzceļnieks. Arī brālis izvēlējās tēva arodu. Es ar ārstēšanu neaizrāvos, bet medicīna mani saistīja ar stingru pedantiskumu, sterilitāti un kārtību kabinetos, ko biju ievērojusi tajās reizēs, kad tētis mani veda pie zobārsta uz Daugavpili, un arī savas krustmātes darbavietā. Viņa strādāja Ārdavas medpunktā. Pēc Špoģu vidusskolas absolvēšanas mācījās Rīgas 1. medicīnas skolā. Jaunākā māsa devās uz medicīnas skolu Daugavpili.

Manu pirmo saskarsmi ar slimniekiem pavadīja asaras. Biju gandrīz vai panikā, — ko esmu izvēlējusies!

— Kas radīja tik lielas izbailes?

— Praktiskās mācības sākās ar slimnieku kopšanu Rīgas 1. slimnīcā. Sanitāre man lika iznest naktspodu. Stāvēju un raudāju. Sanitāre teica, — ko tu pinkšķi? Brauc mājās. Pārvarēju savu nepatiku. Otrajā dienā jau bija vieglāk. Pēc tam nāca prakse dzemdību namā. Tas man bija kaut kas pilnīgi svešs, kam nebiju sagatavota ne mazākajā mērā. Tomēr, jo vairāk iepazīnos ar medicīnu, jo vairāk tā man iepatikās. Ļoti patīk prakse Rīgas ātrās palīdzības dienestā, diemžēl man nebija Rīgas pieraksta un nevarēju palikt strādāt ātrajā palīdzībā.

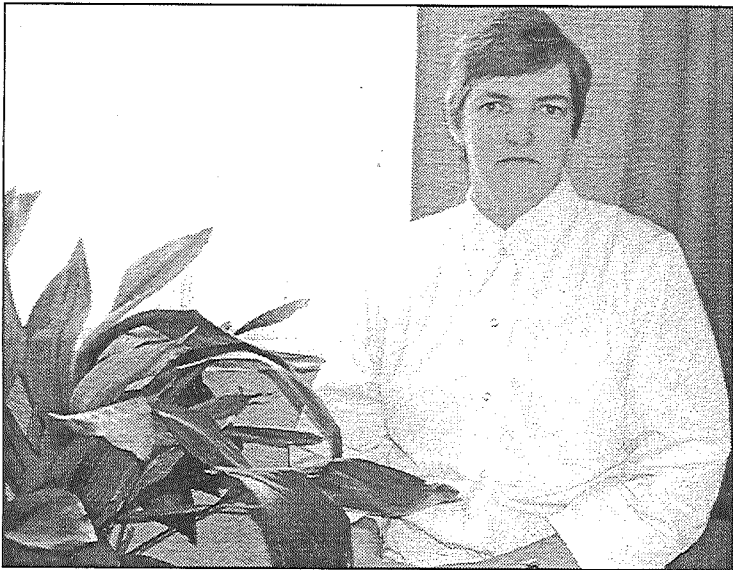
— Nolēmāt atgriezties uz savu rajonu?

— Valsts praksē mani norīkoja uz Preiļu rajonu, kur bija daudz feldšeru punktu un daudz arī brīvu vietu. Piemēram, Silajānos. Mani centās ierunāt doties uz turieni. Dažas dienas vajadzēja patstāvīgi nostrādāt ātrajā palīdzībā. Bija arī izsaukums uz Silajāņiem. Pieredzējušie ārsti pazina slimnīcā, un man sastāstīja, ka viņai ir jāiedod injekcijas, bet uz slimnīcu vest nevajag. Es izdarīju visu, kā bija likts, bet slimniece mani bargi izrāja. Nolēmu, — lai vai kā, bet es nemūžam nestrādāšu Silajānos.

Par Stabulniekiem līdz tam nezināju neko. Patika nosaukums, likās latvisks. Atbraucu un apskatījos medpunktā, ko toreiz remontēja. Pēc dažām dienām uzsāku strādāt. Un tā līdz šai dienai. Esmu cilvēks, kam reiz pieņemtos lēmumus grūti mainīt. Reizē ar medpunktu man bija sagatavots arī mazs dzīvoklis. Mamma man nopirka mēbeles. Mani sagaidīja sanitāre Veronika Stabulniece, kas mani uzņēma kā pašas meitu, stāstīja par vietējiem cilvēkiem.

— Vai Stabulniekos pirmais izsaukums pie slimnieka nesaistās ar nepatīkamām atmiņām?

— Atceros pirmo smago gadījumu. Ar infarktu bija miris skolas direktors. Nesapratu, ka viņš patiešām ir miris un centos viņu atdzīvināt ar mākslīgo elpināšanu.

● Regina ūšāne ir cilvēks, kas prot priecāties par visu labo, kas ir dzīvē, un viņa uzskata, ka nevajag gausties, jo nekad nav tik slikti, lai nevarētu būt vēl sliktāk. Foto: M. Rukosujevs

Pūļējos gandrīz līdz nemanai. Kad «ātrie» atbrauca, konstatēja notikušo un nomierināja tuviniekus, feldšere iznāca ārā, uzsita man uz pleca un teica, — nu, tu esi varone. Taču nevajadzējis tik ļoti censties, bet apskatīties, ka mirušajam jau liķa plankumi. Man toties likās, ja jau tas ir skolas direktors, tad viņš nedrīkst tā nomirt, viņam ir jādzīvo.

Vēl pēc laika kādās mājās bija divi pašnāvības gadījumi. Vispirms pakārās vīrs, pēc tam viņa sieva. Noņēmuši no cilpas, centos pašnāvniekus atdzīvināt ar mākslīgo elpināšanu. Tagad šādiem gadījumiem ārstiem ir maskas, bet toreiz tādu nebija. Ļoti traģisks gadījums bija jāpiedzīvo, kad mājas dikī noslika maza meitenīte. Šie notikumi bija tādi, kuros ārsta pašaiļdzība neko nevar izmainīt. Bet ļoti daudzās reizēs no pareizi sniegtas palīdzības atkarīgas slimnieka vai cietuša izdzīvošanas iespējas, kamēr ierodas ātrā medicīniskā palīdzība. Atceros kādu mehanizatoru, kuram pārbrauca traktors, vienu citu cietušo, kuram uzkrita angāra durvis, cietušos gāzes balona sprādzienā. Viņus izdevās izglābt. Visi gadījumi, ko esmu piedzīvojusi, man ir salikti pa plauktiņiem, un zinu, kurš sirmmais mats kura cilvēka dēļ radies.

Pacienti ir sagādājuši arī smieklīgus gadījumus, kuri man pašai gan tādi nav šķituši. Piemēram, kāds rīdzinieks pārbaudīja manu reakciju, medpunktā palūdzot izmērīt viņa asinsspiedienu. Tas bija ļoti augsts, un es rīkojos tā, kā šādos gadījumos paredzēts, — liku atgulties un gatavojos injicēt zāles. Nē, nē, viņš smējās, jo tas esot viņa normālais spiediens. Gribējies paskatīties, kā reaģēšu.

Pie smieklīgiem gadījumiem, kaut gan īstenībā es to par tādu neuzskatu, varbūt var pieskaitīt arī to, ka man norādīja adresi — Ubagmājā, bet es izsecināju, ka tas ir pansionāts un tādu arī neatlaidīgi meklēju.

— Tas raksturo jūs kā godīgu cilvēku, kas ar lielu atbildības sajūtu izturas pret saviem pienākumiem.

REGINA ŪŠĀNE ir ārstes palīdzība Irēnas Petrānes ārsta prakses filiālē Stabulniekos. Bet pagastā dzīvojošajiem cilvēkiem viņa joprojām ir «mūsu feldšerīte», labais gariņš, kas pirmais ir klāt, kad nepieciešama medicīniskā palīdzība. 1. aprīlī apritēja divdesmit četri gadi, kopš Regīna uzsākusi darba gaitas Stabulnieku feldšeru un vecmāšu punktā.

Regīna dzimusi un augusi Pelēču pagastā. Bet tagad par savām mājām sauc Stabulniekus, jo te teikts «jā» vārds Leonardam, pasaulē nākuši viņu bērni Ivetā un Normunds.

● ūšānu ģimene: Regina un Leonards ar bērniem Ivetu un Normundu Ivetas vidusskolas izlaidumā. Tagad Ivetā studē augstskolā, apgūst juristes profesiju.

— Jaunībā biju naiva, ļoti uzticējos cilvēkiem, uzskatīju, ka esmu tiesīga no viņiem sagaidīt tādu pašu godīgumu, kā pati attiecos pret viņiem. Bija reizes, kad mani aizveda pie slimniekiem, bet, kad gribēju aizpildīt dokumentāciju, šo cilvēku kartītes neatradu. Izrādās, ka mani bija aizveduši pie slimniekiem uz Galēnu vai Saunas pagastu.

Tomēr arī ar laiku šī uzticēšanās samazinājās tikai nedaudz. Par sevi varu teikt arī to, ka nebaidos riskantu situāciju, esmu droša. Man nekad nav bijis bail naktī doties izsaukumos. Neredzu iemeslu, kāpēc man kāds varētu atriebties, nodarīt kaut ko sliktu vai arī nobaidīt. Tagad gan nereti pēc manis atbrauc ar automašīnu, arī pagasta padome nekad neat-saka palīdzību. Tas attiecas gan uz nodrošinājumu ar transportu, gan arī uz citām vajadzībām.

Apkārt man vienmēr ir bijis daudz labu cilvēku. Atceros, ka pēc zālēm kādreiz vajadzēja braukt uz aptieku Galēnos. Tur strādāja aptiekāre, kas man sniedza daudz zināšanu par medikamentiem, kas skolā nebija mācītas. Pēc katra brauciena uz aptieku es jutos gudrāka. Arī bērnu ārste, kas rūpējās par pagasta mazuļiem, man daudz ko iemācīja. Vēlāk šeit ieprecējās mana māsa, pat dzīvokli mums bija pretim. Viņa strādāja Preiļos ātrajā palīdzībā, un mēs varējām apmainīties ar informāciju medicīnas jomā.

Izbraukumiem pie slimniekiem vajadzēja transportu, ko tajā laikā parasti norīkoja kolhoza dispečers. Izsaukumu bija daudz. Vairāk par citiem ievēroju vienu šoferi, kas man visu labprāt paskaidroja un parādīja. Pēc tam pamanīju, ka manis vešanai viņu norīko biežāk nekā citus. Un vēl pēc kāda laika mēs ar Leonardu svīnējām kāzas.

— Kas mediķes darbā piesaista visvairāk?

— Tas, ka varu palīdzēt cilvēkiem tajās reizēs, kad tas ir feldšera iespējas. Ka smagos gadījumos varu kādu izglābt un atvieglot

ciešanas, kamēr ierodas neatliekamā palīdzība. Šādu gadījumu gan tagad kļūvis mazāk. Cilvēkiem ir labāki sakari, vairāk automašīnu, un viņiem labākas iespējas cietušo pašiem nogādāt uz slimnīcu, vai arī pa mobilo telefonu lūgt palīdzību.

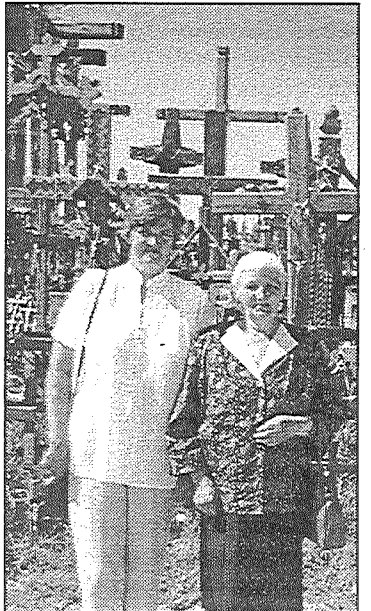
— Medicīnas reformas laikā feldšeru vecmāšu dienests laukos ir piedzīvojis izmaiņas.

— Jā, tagad esmu ģimenes ārsta palīdzība un skaitos pašnodarbināta persona. Algu ārsta palīgiem maksā ārsti, bet to visu kopumā regulē slimokase. Lauku iedzīvotāji ir pierakstījušies pie vairākiem ģimenes ārstiem, simtiem pie viena, otra, trešā. Diemžēl neviens no viņiem Stabulniekos neizvēlējās par prakses vietu, un būtu nācies medpunktu slēgt. Vairāki iedzīvotāji jau nolēmuši, ka ērtības labad jāpārreģistrējas pie tā ārsta, kam mūsu pagastā iekārto-ta prakses vieta. Pašlaik ir tā, ka viņi uz pieņemšanu ierodas pie saviem ģimenes ārstiem, bet to nozīmētās injekcijas un procedūras dodas veikt pie manis.

Mani pienākumi būtībā nav mainījušies, un joprojām man ir jāsniedz neatliekamā palīdzība savā pagasta iedzīvotājiem, jāveic tās pašas procedūras. Joprojām jāveic profilaktiskais darbs bērnu aprūpē. Arī bērni ir pierakstīti pie dažādiem ģimenes ārstiem. Lai zinātu, kādas profilaktiskās potes bērnam ir vai nav izdarītas, palīgiem savā starpā jāsasīnās. Piemēram, šodien medpunktā griežas bērns, kam potēšana bija veikta Preiļos, bet šeit viņš parādīja tās izraisīto reakciju. Savukārt es piezvanīju uz Preiļiem un paziņoju rezultātu. Man tas nerādīja nekādas grūtības.

— Visu cieņu jūsu precizitātei un atbildības sajūtai, bet medicīnas sistēmā kopumā tas izskatās, maigi izsakoties, nesakārtoti.

— Tagad feldšerim, tas ir, ārstu palīgiem, ir samazinājušies pienākumi un arī atbildība, jo jebkurā gadījumā viņi var sūtīt pie ģimenes ārsta. Regulāri papildinām zināšanas. Arī es pašlaik apmeklēju kursus. 60 stundas māci-

● Regina kopā ar māti Teklu Krusta kalnā Lietuvā. Foto no ūšānu ģimenes albuma

jos Preiļos, bet kopš decembra reizi mēnesī braucu uz kursiem Rīgā. Iepriekšējo sertifikātu saņemu pirms pieciem gadiem, un tagad tas jāatjauno. Salīdzinot ar to, ko mācījos medicīnas skolā, ļoti būtiskas izmaiņas ir skārušas ārstēšanu, parādījušies jauni medikamenti, mainījusies bērnu ēdināšana. Februārī sertifikāciju izģāja medpunkts, tagad tas atbilst visām prasībām.

Nekad neesmu viena. Mani vienmēr visi atbalsta — mana mamma, kurai es joprojām varu pasūdzēt, ja kāds mani sarūgtinājis. Man ir laba vīramāte. Viņa neizjautā par manu darbu, kas ar ko slimo un tamlīdzīgi, bet ļoti sirsniģi par mani rūpējas, ar Dieva vārdiem un svētību pavada mani un manus bērnus. Viratēvs, kaut arī pirmās grupas invalīds, ir liels optimists. Man ir ļoti labi bērni, tāpat arī māsas bērni. Kaimiņi. Vienmēr uz darbu braucu ar velosipēdu, arī šoziem, un tāpēc man saglabājas laba veselība. Bet brīvā laika kā tāda nav, jo esmu ne tikai mediķe, bet arī lauksaimniece, lopkope un pat vetdaktere savā lauku saimniecībā.

L.Rancāne

MEŽA LAPA

Meža dienās aicina darboties praktiski

Tradicionālie Meža dienu pasākumi Preiļu rajonā aizsākās jau pagājušonedēļ un turpināsies visu aprīli un maiju, aicinot meža īpašniekus un apsaimniekotājus uz aktīvu un praktisku rīcību, informē Preiļu virsmežniecības inženiere konsultante ASTRĪDA RUDZĪTE.

Pirmais Meža dienu pasākums norisinājās 4. aprīlī Vārkavas novadā, kur tā dabībnieki savā īpašumā «Akmens pumpuri» laipni uzņēma saimnieki Zigmunds Kozlovskis un Aleksandrs Caune. Bija iespēja aplūkot platību, kurā lieliski atjaunojusies priede, aug arī divmetrīgi bērziņi. Meža nozāres speciālisti sniedza padomus, kā kopt izcirtumu, lai tas tiktu atzīts par atjaunotu mežaudzi. Mežu kopējiem noderēs sniegtie paraugdemonstrējumi, kā darboties ar krūmgriezi, savukārt tiem īpašniekiem, kuriem pašiem strādāt meža laikā nav vai arī dzīvesvieta ir pārāk tālu no īpašuma, lieti zināt, kur tuvākajā apkārtnē tiek piedāvāti jaunaudžu kopšanas pakalpojumi. Šāda informācija, stāsta A. Rudzīte, ir pieejama pagastu padomēs esošajos informatīvajos stendos. Mežu apsaimniekotājiem svarīgi zināt arī stādāmā materiāla izcelsmes reģistrācijas kārtību, un arī par to interesentiem pastāstīs Meža dienu pasākumos.

Līdzīga darbošanās mežā notika arī 8. aprīlī Silajāņu pagastā, savukārt 11. aprīlī (datums var tikt mainīts, ja zeme vēl nebūs atkususi un kokaudzētava neizsniegs stādus) **pulksten 10.00 Līvānu mežniecībā notiks seminārs par mežu atjaunošanu.** Arvien aktuālāka kļūš lauksaimniecības zemju apmežošana, tādēļ interesentiem no visas apkārtnes tiks piedāvāti noskaņoties Valsts meža dienā (VMD) uzņemto filmu par lauksaimniecības zemju apmežošānu. Pēc tam būs iespēja doties dabā, lai VAS «Latvijas Valsts meži» Dienvidlatgales mežsaimniecības Preiļu iecirknī apmežotu 2 hektārus lielu platību. Būs arī demonstrējumi jaunaudžu kopšanā, bet noslēgumā — iespēja pie ugunszona pārrunāt ar speciālistiem meža likumdošanas jautājumus.

Iespējas piedalīties Meža dienu pasākumos būs arī Preiļu puses

mežsaimniekiem. 23. aprīlī pulksten 9.30 Aizkalnes pagasta centrā tiks rīkots seminārs (telpās), kurā meža īpašnieki ar mežsargiem varēs pārrunāt meža apsaimniekošanas jautājumus, īpaši aktualizējot tēmu par termiņā neatjaunotajām platībām un ar to saistītajām problēmām. Lai runātu par šīm un citām aktualitātēm, jau kopš februāra semināri mežu īpašniekiem tiek rīkoti arī citos rajona pagastos. Liela atsaucība bija Rušonā notikušajā seminārā, kura laikā mežsargi iepazīstināja ar to personu sarakstu, kas laikus nav atjaunojušas izcirtās mežu platības un mudināja ar atjaunošanu nekavēties, jo pretējā gadījumā jauns ciršanas apliecīnājums netiek izsniegts. Tomēr, kā uzsvē A. Rudzīte, daļai mežu īpašnieku tas nemaz nav nepieciešams, jo viss, kas cērtams, jau ir izcirtis, tādēļ par atjaunošanu šāda tipa saimnieki nedomā. Savukārt tie, kam jauns apliecīnājums ir vajadzīgs, uzzinot, kādēļ to neizsniedz, platības atjauno bez mudināšanas un arī bez apmācības semināros. Meža īpašnieki ir dažādi, uzsvē A. Rudzīte, vienlaikus norādot, ka īpašnieku izglītošana turpināsies visa gada garumā. Praktiskie semināri jau tikusi organizēti arī Līvānu mežniecībā, Sutru, Saunas, Rudzātu, Aglonas, Jersikas pagastā, kā arī Pelēcos, kur diemžēl uz semināru nebija ieradies neviens ieinteresētais. Lai nodrošinātu labu semināru apmeklējumu, aktīvi jāstrādā mežsargiem, jākontaktējas ar īpašniekiem, jāizskaidro mācību nozīmi un jāaicina būt aktīvākiem, saka konsultante.

Meža darbinieki cer, ka īpašniekus uz aktīvāku līdzdalību sava meža veidošanā un kopšanā mudinās arī Preiļu virsmežniecības un rajona padomes rīkotais konkurss «Par labāk atjaunotu un izkopto meža platību». A. Rudzīte: «Konkursa mērķis ir meža atjaunošanā un kopšanā iesaistīt meža īpašniekus, lai veicinātu izcirtumu savlaicīgu atjaunošanu. Gribētos paplašināt īpašnieku zināšanas un popularizēt labāko pieredzi meža kopšanā. Šajā konkursā var piedalīties visi meža īpašnieki un tiesiskie valdītāji (fiziskas personas vai zemnieku saimniecības), kuri 2003. gadā ir atjaunojuši izcirtumus vai izkoptuši jaunaudzes, kurās koku vidē-

jais augstums nepārsniedz 6 metrus un normatīvo aktu noteiktā kārtībā tās atzītas par atjaunotām. Pieteikumus konkursam gaidīsim līdz 2003. gada 1. oktobrim, tie jāiesniedz mežniecībās vai virsmežniecībā. Pretendentus izvirzīsim arī pēc izcirtumu inventarizācijas rezultātiem,» stāsta konsultante, norādot, ka papildus informāciju var saņemt pa tālruniem 5381781 vai 5381780. Konkursa uzvarētāji tiks godināti un apbalvoti ar vērtīgām balvām.

Tuvākajā Meža dienu pasākumu plānā ietilpst arī Preiļu rajona kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora Ineses Stūres un rajona padomes organizētais velobrauciens pa Aizkalnes un Pelēcu pagasta ievērojamākajām vietām. Tā sākums būs 1. maijā pulksten 10.00 Preiļos, laukumā pretī grāmatu namam «Latgale», maršruta kopgarums 58 km. Velobrauciena dalībniekiem būs iespēja iepazīt arī ievērojamākās meža bagātības: virsmežniecības ekoloģe Gundega Jurāne pastāstīs par Banksa priedi, kā arī Pelēcu purva liegumu, tā veidošanos par pārejas purvu un to, kas šāda tipa purvos aug. Savukārt Aglonas mežniecības mežziņa vietniece Reģina Valaine Aglonas vidusskolā maijā organizēs pasākumu «Mežs un cilvēks». Gatavojoties šim pasākumam vidusskolas klasēs notiks domrakstu konkurss «Kā tu uztver mežu?»

Valsts mēroga centrālos Meža dienu pasākumos šogad organizē Zemkopības ministrija sadarbībā ar Latvijas Meža konsultatīvo padomi. 12. aprīlī pulksten 10.00 Meža dienas ievadīs svētbīdīs un koncerts Doma baznīcā, bet 12.00 Doma laukumā būs centrālais pasākums «Meža dienas 2003». Šis pasākums būs kā pateicība tiem ļaudīm, kas savu mūžu veltījuši, lai Latvijā zaļotu meži. Doma laukumā priekšnesumus sniegs mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi, kuros darbojas meža nozāres cilvēki no visas Latvijas. Darbosies arī savdabīgs tirdziņš, kur tiks tirgoti koku stādi, kā arī no koka gatavoti priekšmeti, savukārt bērnu rotaļu laukumā bērni ar rotaļu un radošās darbošanās palīdzību varēs iepazīties ar videi draudzīgas meža apsaimniekošanas principiem.

G.Kraukle

No meža dienu vēstures

Pirmās Meža dienas notika 1928. gada 12. maijā, kopš tā laika tās tiek rīkotas katru gadu. Meža dienās tiek veikti meža sēšanas, stādīšanas un kopšanas darbi, kā arī priekšlasījumi un ekskursijas, sabiedrisko ēku, ceļu un lauku māju apstādīšana.

Lai vieglāk būtu koordinēt meža dienu norisi, trīsdesmitajos gados nodibināja Centrālo Meža komiteju, kuras sastāvā bija dažādu iestāžu un organizāciju pārstāvji. Komitejas darbību atbalstīja Zemkopības ministrijas Meža departaments. Katrā pilsētā un pagastā tika izveidota Meža dienu komisija, kurā darbojās vietējais mežkopis, pagasta valdes pārstāvis, skolotājs, agronoms, dārzkopis, aizsargi un skolu jaunatne. Padomju laikā koku stādīšana notika pavasara taltu dienās. Deviņdesmito gadu vidū Meža dienu tradīcija tika atjaunota.

VAS «Latvijas valsts meži» pabeigusi valsts mežu sertifikāciju

Valsts akciju sabiedrība «Latvijas valsts meži» ir pilnībā pabeigusi visu valsts mežu teritoriju sertifikāciju saskaņā ar starptautiskas sertifikācijas sistēmas FSC (Forest Stewardship Council) prasībām, informē «Latvijas valsts mežu» biroja vadītājs Tomass Kotovičs.

Latvijas valsts meži izvēlējās FSC piedāvāto sertifikācijas sistēmu, uzskatot, ka tā ir piemērotākā un ekonomiski izdevīgākā Latvijas apstākļiem. Vienlaikus ar drošu un viegli kontrolējamu mežu apsaimniekošanas kārtību tā piedāvā arī būtisku ekonomisko papildvērtību, — pasaulē ir liels, stabils un pastāvīgi pieaugošs pieprasījums pēc šādi sertificētas koksnes, bet Latvijā koksne ir svarīgākā eksportprece, atzīst Latvijas valsts mežu prezidents Roberts Strīpnieks.

Jau februārī tika svinīgi pasniegti FSC mežu apsaimniekošanas sertifikāti «Latvijas valsts mežu» Zemgales, Dienvidlatgales, Ziemeļkurzemes un Rietumvidzemes mežsaimniecībām. Tādējādi «Latvijas valsts meži» ir izpildījuši 2000. gadā Londonā Pasauls dabas fonda rīkotajā konferencē izteikto apņemšanos 2003. gadā pilnībā pabeigt FSC sistēmas prasību ieviešanu uzņēmuma apsaimniekotajās mežu platībās.

FSC jeb mežu uzraudzības padomes sertifikātu, kas apliecina, ka mežs tiek apsaimniekots saudzīgi, tālredzīgi un ekonomisko izdevīgi, nodrošinot tā atjaunošanos un ekoloģiskā līdzsvara saglabāšanu, ir ieguvuši valsts meži 1,63 miljonu hektāru platībā. Latvijai tas nozīmē ievērojamu ekonomisko ieguvumu un starptautisku atzinību un prestižu — FSC ir pasaulē vienīgā organizācija, kas piedāvā ticamu, precīzu, visā pasaulē un visiem mežu tiem pielietojamu mežu apsaimniekošanas sertifikācijas un produktu marķēšanas shēmu. Turklāt pasaules tirgos nemītīgi pieaug pieprasījums pēc šādi sertificētas koksnes, un, sertificējot piegādes ķēdes, Latvijas kokapstrādes uzņēmumiem paveras daudz plašāki eksporta tirgi, kuros realizēt saražoto produkciju ar FSC simboliku.

L.Kirillova

Kā lēti atjaunot mežu

Pavasaris ir labākais laiks meža stādīšanai, taču tas prasa prāvus naudas līdzekļus. Samērā bieži meža īpašnieki jautā, vai atjaunošanas darbus iespējams veikt lētāk — izmantojot pašu sagādātus mežņus. Kāda ir kārtība? Atbild Preiļu virsmežniecības inženiere konsultante Astrīda Rudzīte.

Jā gribu rakt mežņus savā zemē:

1) rakstu mežniecībai pieteikumu, norādot konkrētu ieguves vietu, daudzumu un sugu;

2) mežniecības darbinieki apskata šo vietu dabā — novērtē, vai tiešām tur viss ir tā, kā rak-

stīti pieteikumā;

3) mežniecība izraksta atļauju — apliecīnājumu. Eju rakt;

4) pēc padarītā darba rakstu atskaiti mežniecībai, citādi gada beigās var aizmirsties.

Jā gribu rakt mežņus svešā zemē (kaimiņa, valsts):

1) vienojos ar zemes īpašnieku, viņš man izsniedz pilnvaru, ka varu viņa zemē rakt mežņus un stādīt savā īpašumā;

2) rakstu pieteikumu, ka vēlos iegūt mežņus šī īpašnieka zemē;

3) mežniecība veic pārbaudi, izraksta apliecīnājumu. Varu rakt.

4) pēc padarītā darba rakstu pārskatu.

Jā gribu pirkst stādus:

1) no stādudzētāvām var pirkst tikai tādus stādus, kuriem virsmežniecība ir izsniegusi sertifikā-

tu par stādu atbilstību noteiktām prasībām. (Tuvākā vieta, kur var iegādāties 3 un 5 gadus vecus sertificētus egļu stādus (Ls 20-35 par 1000 stādiem) ir z/s «Kaupres» kokaudzētava Jēkabpils rajona Viesītes pagastā, tālrunis 5245117).

2) jāsglabā stādudzētavas pavadzīme, kurā ierakstīts sertifikāta numurs;

3) stādu transportēšanai stādudzētava izsniedz iesaiņojuma etiķeti, kura jāsglabā;

4) pēc atvešanas mājās stādus vai mežņus iestādu un visu vasaru uzmanu, lai tie iesaugtu;

5) paziņojumu mežniecībai par izdarīto — līdz septembrim uzrakstu pārskatu, uzaicinu mežsargu, lai nāk pieņemt darbu un atzīst mežaudzi par atjaunotu. Mežsargs to dara no 1. jūlija līdz 1. oktobrim.

ATCERĪETIES! Mežaudzi nevarēs atzīt par atjaunotu, ja nebūs ievērotas visas šīs formalitātes!

G.Kraukle

PAŠVALDĪBĀS

Sociālās vajadzības prasa vairāk līdzekļu

Līvānu pilsētas iedzīvotāju sociālajām vajadzībām pagājušajā gadā iztērēti 72 120 latī. Kopš šī gada janvāra sociālās palīdzības budžets Līvānu novadā būs vienots, tiek plānoti arī daži jauninājumi, piemēram, mājas aprūpes organizēšanā, informē Līvānu novada sociālās nodaļas vadītāja ELIZABETE ŽEIMOTE.

Prioritāte – silti mājokļi

Pagājušajā gadā visvairāk līdzekļu – 39 367 latī — novirzīts dzīvokļu apkures (neliela daļa arī komunālo maksājumu) nodrošināšanai trūcīgām ģimenēm un pensionāriem, naudu pārskaitot siltumražošanas uzņēmumam «Līvānu siltums» un dzīvokļu un komunālajam uzņēmumam. Kopumā šādu palīdzību saņēmuši 1580 pilsētnieki. Kā skaidro E.Žeimote, trūcīgās ģimenes statusu nosaka saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem nr. 75, kas paredz, ka ienākumi uz vienu ģimenes locekli tādā gadījumā nedrīkst būt lielāki par 28,67 latiem, savukārt pensionāriem pabalsts apkurei pienākas, ja pensija ir mazāka par 60 latiem. Gadījumos, ja pensija tikai nedaudz pārsniedz šo summu, pensionārs var vērsties ar iesniegumu, bet tie ir izņēmuma gadījumi, ko pašvaldībā skata atsevišķi.

Palīdzība sniegta arī 600 trūcīgām ģimenēm, kas dzīvo mājokļos ar malkas apkuri. Malkas iegādei pērn piešķirts 5031 lats, viena pabalsta apjoms nepārsniedz 15 latus.

Cita veida pabalsti

Bērnu brīvdienām 2002. gadā iztērēti 10 995 latī, tādējādi ar siltām pusdienām nodrošinot 260 bērnus. Apbedīšanas pabalstos izmaksāti 1706 latī, pabalsta apmērs no 15 līdz 25 latiem. E.Žeimote lēš, ka šogad maksimālais apbedīšanas pabalsta lielums varētu tikt palielināts aptuveni par pieciem latiem un sasniegt 30 latus.

Savu daļu naudas prasījuši arī dažādi citi sociālie pasākumi, piemēram, sociālo gultu apmaksā gadījumos, kad cilvēkam steidzami nepieciešama pajumte, bet uzreiz iekārtot pansionātā nav iespējams. Pieci Līvānu pilsētas iedzīvotāji mīt Aglonas lauku slimnīcā, viena cilvēka uzturēšana pašvaldībai mēnesi izmaksā 10 latus, kopumā iztērēti ap 180 latiem. I, II grupas invalīdiem, bērniem invalīdiem un politiski represētajām personām vienreiz gadā izmaksāts pabalsts 5 latu apmērā, kopumā 2230 latī. Atsevišķos gadījumos izmaksāti vienreizējie pabalsti – 4586 latī. Lūgta arī materiāla palīdzība izglītībai, Sarkanajam Krustam, Neredzīgo biedrībai, ar bāriņtiesas starpniecību — tā saucamās kabatas naudas nodrošināšanai bez vecāku gādības palikušiem bērniem.

Apģērbi, vitamīni un konservi – no sabiedriskajām organizācijām

2002. gadā Līvānu iedzīvotāju mazuļiem daļai materiālo palīdzību divas reizes snieguši arī atbalstītāji no Dānijas – Kristīgais bērnu palīdzības fonds. Šādā veidā saņemtas mēbeles, sadzīves priekšmeti, krāsas, tapetes, kā arī apģērbi. Sociālās aprūpes nodaļa šos sūtījumus novirzījusi sabiedriskajiem centriem, piemēram, Rožupes pagastā sociālajā dzīvoklī, bet Jaunsilavās – skolā veikts remonts, izmantojot dānu atsūtītās krāsas un tapetes.

Aizvadītā gada beigās sūtījums saņemts no Sarkanā Krusta, ļoti liela palīdzība — 7 tonnas apģērba — no atklātā sabiedriskā fonda «Velku fonds». Pilnībā visi apģērbi vēl nav nogādāti iedzīvotājiem, šobrīd tos saņēmušas 399 ģimenes. Palīdzību sniedzis arī Latvijas Bērnu fonds, gan organizējot pasākumus bērniem, gan piešķirot apavus, kā arī konservus (tie nogādāti «Zēlsirdības centra» zupas virtuvē). Gada sākumā līvānieši saņēma arī humāno dārzenu un puķu sēkļu sūtījumu no Amerikas. Savukārt organizācija «Glābiet bērnu» sociālajām vajadzībām piešķīra medikamentus: vitamīnus un antibiotikas, kuras tika izdalītas ģimenes ārstiem, kas pēc vajadzības tos piešķīra slimniekiem no mazturīgām ģimenēm. «Glābiet bērnu» mazuļiem no trūcīgām ģimenēm rīkoja Ziemassvētku eglīti Rīgā.

Ir iespēja saņemt palīdzības līdzekļus bez maksas

E.Žeimote informē, ka ļoti veiksmīga sadarbība izveidojusies ar Rēzeknes tehnisko palīdzības centra speciālistiem, kas jau divreiz bijuši Līvānos un palīdzējuši 40 cilvēkiem, kuriem ir kustību traucējumi. Speciālisti piedāvā visplašāko palīdzības klāstu, taču lielākais pieprasījums ir pēc invaliditātes pierādīšanas, kā arī elkoņu un garajiem kruķiem. Iespēja saņemt palīdzības līdzekļus pensionāriem, kā arī pensionāriem

ar invaliditātes grupu būs arī turpmāk. Interesentiem jāgriežas Līvānu novada sociālās aprūpes nodaļā, kas atrodas novada domes ēkā Rīgas ielā 77, 1. stāvā. Sociālās nodaļas darbinieki sastāda vajadzību sarakstu un noteiktās dienās speciālisti no Rēzeknes ierodas Līvānos, lai slēgtu līgumus ar personām par palīdzības piešķiršanu. E.Žeimote uzsver, ka šī palīdzība ir bezmaksas, jāmaksā tikai par līguma noslēgšanu – 70 santīmi. Līgums ir spēkā trīs gadus, pēc tam līgumu vai nu pagarina, vai slimnieks palīdzības atpakaļ. Palīdzības līgums ir iespējams arī apmainīt vai veikt to remontu, ja bojājums nav radies lietotāja vainas dēļ.

Ar aprūpētājiem slēgs darba līgumus

Līvānu pilsētā pagājušajā gadā mājas aprūpe tika nodrošināta 76 cilvēkiem, kopumā šim mērķim atvēlot 6840 latus. Mājas aprūpes veikšanai ik mēnesi aprūpētājs saņēma 7,50 latus. Tomēr E.Žeimote atzīst, ka šāda sistēma ir mazefektīva un to turpmāk nepieļaus arī likums, tādēļ šogad tiek plānota pakāpeniska pāreja uz atšķirīgu mājas aprūpes sistēmu, tai budžetā paredzēts arī vairāk līdzekļu nekā pērn – 10 000 latu.

Jaunā sistēma, kas aizgūta no Vidzemes priekšpilsētas Rīgā, paredz, ka pašvaldība slēdz darba līgumus ar profesionāliem sociālajiem aprūpētājiem. Šādi speciālisti Līvānos ir, tie ir cilvēki, kas apmeklējuši kursus fondā «Baltā māja» un saņēmuši attiecīgu apliecību, kas apliecina sagatavotību sociālajam darbam.

Viens speciālists varēs aprūpēt vairākus cilvēkus. Atalgojums aprūpētājam būs diferencēts (4 līmeņi) un atkarīgs no darba stundu skaita un darba apjoma, ko aprūpētājs veiks. Piemēram, 1. līmenis paredz aprūpes darbu 4 stundas nedēļā, tajā ietilpst ārsta izsaukšana, protēžu apkopšana, pārtikas produktu piršana un piegāde slimnieka mājās, telpu uzkopšana, veļas nodošana mazgātavā, dzīvokļa ires un citu komunālo pakalpojumu rēķinu apmaksā, apģērba labošana. Nākošie aprūpes līmeņi (galvenokārt gulošu pacientu kopšana) paredz vēl apjomīgāku darbu (līdz pat 20 stundām nedēļā) katru dienu. Aprūpējamā persona ar savu parakstu apliecinās, ka saņemtā palīdzība bijusi kvalitatīva.

Līdz šim mājas aprūpi varēja veikt, piemēram, aprūpējamā kaimiņš vai paziņa, taču, kā uzsver sociālās nodaļas vadītāja, viņu veiktais darbs apjoms un kvalitāte bija grūti kontrolējama.

Sociālā aprūpe novadā būs vienota

Sakarā ar strukturālajām izmaiņām Līvānu novada domē pārmaiņas skārušas arī sociālo sfēru. Sociālās aprūpes nodaļā Rožupē strādā divi sociālie darbinieki, Turkos – viens, bet nodaļas centrs ir Līvānos, kur nodarbināti 2 sociālie darbinieki, tajā skaitā nodaļas vadītāja. Sociālās aprūpes budžets Līvānos, Rožupē un Turkos būs vienots, protams, respektējot lauku un pilsētas iedzīvotāju atšķirīgās vajadzības, stāsta E.Žeimote. Novadā ļoti trūkst patversmes, kur būtu iespējams īslaicīgi izmitināt cilvēkus, kas palikuši bez pajumtes. E.Žeimote cer, ka ar laiku šo problēmu varētu risināt, sadarbojoties ar sabiedriskajām organizācijām. Ar daudzām jau tagad izveidotajām laba sadarbība, kas atvieglo sociālās aprūpes darbu un tās pieejamību dažādām iedzīvotāju grupām novadā.

Būtiskas izmaiņas šogad skars visu sociālo sfēru, jo stājies spēkā likums par sociālo palīdzību, kurš paredz garantētā minimālā ienākuma (GMI) nodrošināšanu atsevišķām iedzīvotāju kategorijām. Pagaidām pašvaldības jauno likumu nepiemēro, kamēr nav stājušies spēkā attiecīgie Ministru kabineta noteikumi.

Daudz diskutēts ir jautājums par problēmām, ko likuma izpilde finansiāli sagādās pašvaldībām, tomēr E.Žeimote norāda, ka likums paredz arī ļoti stingrus kritērijus GMI saņēmējiem – iedzīvotājiem. Pabalstu būs tiesīgas saņemt tikai tās personas, kas būs reģistrētas kā bezdarbnieki Nodarbinātības valsts dienestā un aktīvi iesaistīsies bezdarba problēmas risināšanā un savas peļņspējas palielināšanā. Ja persona to nepilda, pabalsts var tikt atteikts. To var atteikt arī tādos gadījumos, kad bezdarbnieks atsakās no apmācībām vai arī sociālās rehabilitācijas, piemēram, ārstēšanas no alkoholisma, narkotiku vai azartspēļu atkarības.

G.Kraukle

Aglonas pagastā

■ PIRKS AUTO KOMUNĀLAJAI SAIMNIECĪBAI. Deputāti piekrituši iegādāties speciālu automobili pagasta komunālās saimniecības vajadzībām. Šāds «fermeru auto» nepieciešams, lai tajā varētu transportēt gan nelielas kravas, gan arī pārvadāt strādniekus.

■ ZUŠU ZVEJAS ATĻAUJAS JAU IZMANTOTAS. Pagasta padome turpina izsniegt atļaujas zivju ķeršanai ar tīkliem vietējos ezeros. Ipaši «pieprasīts» ir Cirišu ezers, kurā zvejojotgribētāju ir visvairāk. Nāksies apbēdināt zušu murdu licējus, jo pagasta padomē izsniegtas pēdējās atļaujas. Toties zivju zvejai ar tīkliem limits vēl nav izsmelts. Pēdējā pagasta padomes sēdē tika piešķirtas sešas šādas zivju zvejas atļaujas.

■ PASVALDĪBA ATSAKĀS NO PIRMPIRKUMA TIESĪBĀM. Trijos gadījumos pagasta padome atteikusies no pirmpirkuma tiesībām uz diviem zemes gabaliem ar ēkām un vienu zemes gabalu bez ēkām.

■ MAZDĀRZIŅI BŪS KĀRTĪGI JĀAPSAIMNIEKO. Deputāti apstiprinājuši izstrādāto līguma formu zemes nomai mazdārzīņu ierīkošanai un izmantošanai. Līgumā atrunāta gan zemes nomas maksa, gan arī prasības, lai dārzīnš katru gadu tiktu apstrādāts un tajā netiktu kultivētas nezāles.

■ IZSTRĀDĀS TERITORĪPLĀNOJUMU. Pagasta padome slēgs līgumu ar Valsts zemes dienesta speciālistiem par teritoriālpilānojumā izstrādi Aglonas un Jaunaglonas ciematiem.

■ APSTIPRINA NOLIKUMUS. Deputāti apstiprinājuši sociālās aprūpes dienesta nolikumu un nolikumu par kārtību, kādā domes amatpersonas un darbinieki varēs izmantot transportu un sakaru līdzekļus.

■ TURPINĀS SAKOPT VIDĪ. Pašvaldības deputāti vienojušies, ka Aglonas pagasts šogad piedalīsies sakoptības skatē. Tiks turpināta tradīcija, ka vispirms rikos pagasta sakoptāko sētu skati. Līdzšinējie konkursi devuši iespēju pierādīt, ka Aglona var pamatoti lepoties ne tikai ar skaistu dabu, bet arī sakoptu vidi.

■ REMONTĒS CEĻUS. Nolemms aptuveni divu kilometru garumā remontēt ceļa posmu no Spiķiem līdz Lielajiem Matisāniem, kur pašvaldības ceļš ir izdangāts un pavasarī nav izbraucams.

■ ATBALSTA BIATLONA VETERĀNUS. No 30. marta līdz 7. aprīlim biatlona veterāni Feoktists Pušņakovs un Andris Tuls piedalījās starptautiskās sacensībās Somijā. Pagasta padomes deputāti nolēmuši piešķirt līdzekļus daļējai sportistu ceļa un uzturēšanās izdevumu segšanai.

■ NEPILSOŅI MĀCĀS LATVIEŠU VALODU. 19 pašvaldības iedzīvotāji nepilsoņi pieteikušies bezmaksas latviešu valodas apguves kursos. Nodarbībām atvēlēta telpa Aglonas vidusskolā.

Eiropas diena Līvānos

3. aprīlī Līvānos notika reģionālā Eiropas diena. Bija dažādi pasākumi – informācijas stands, tikšanās novada skolās un ar iedzīvotājiem, izstāde, kā arī Eiropas integrācijas biroja un ES Informācijas centra speciālisti.

Visu dienu bija iespēja apmeklēt informatīvu standu veikalā «T-Market», kur kluba «Māja» — jaunatne vienotai Eiropai jaunieši atbildēja uz jautājumiem un stāstīja par iespējām saņemt papildu informāciju par Eiropas Savienību. Līvānu kultūras centrā varēja aplūkot arī Eiropas Komisijas delegācijas sagatavoto izstādi «Eiropas Savienība – kas tā ir?», bet Baltajā mājā bija ES speciālistu tikšanās ar Līvānu iedzīvotājiem, kur varēja uzdot jautājumus, diskutēt un noskaidrot viedokļus par un pret Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā. Visu dienu Līvānu novadā bija sastopams Eiropas integrācijas biroja standu veikalā «T-Market», kur kluba «Māja» — jaunatne vienotai Eiropai jaunieši atbildēja uz jautājumiem un stāstīja par iespējām saņemt papildu informāciju par Eiropas Savienību.

Eiropas dienas rīko Eiropas integrācijas birojs sadarbībā ar citām valsts pārvaldes institūcijām, Eiropas Komisijas delegācija Latvijā un ES Informācijas centrs, kā arī nevalstiskās organizācijas — Eiropas Kustība Latvijā un klubs «Māja» — jaunatne vienotai Eiropai. Līdz šim Eiropas dienas notikušas Rēzeknē, Liepājā, Gulbenē, Dobelē, Limbažos, Jēkabpilī un Talsos.

Sagatavoja L.Kirilova

Notīks zivju un vēzu audzēšanas kursi

Lūznavas profesionālajā vidusskolā no 20. līdz 31. maijam tiek rīkoti zivju un vēzu audzēšanas bezmaksas kursi. Interesentus lūdz pieteikties pa tālruni 4645484 vai 4645481.

IZGLĪTĪBA

Atbilstoši likumdošanai par pedagoģiskajiem un pārējiem darbiniekiem mācību iestādēs paredzēta viena psihologa likme uz noteiktu skolēnu skaitu. Līdz ar to, piemēram, Preiļu 1. pamatskola, Līvānu ģimnāzija var apmaksāt sava psihologa darbu. Taču skolās ar mazu bērnu skaitu šāda iespēja nepastāv, kaut arī Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādātajos normatīvos psihologa likme skolās ir paredzēta un tiek apmaksāta no valsts.

Psihoģiskās palīdzības dienests

Izstrādāti psihologu darbības noteikumi, arī attiecīgi sagatavotu speciālistu skaits ir pietiekams, taču vienā otrā skolā viņu likme varētu būt tikai 0,02-0,05 procentu apmērā no pilnas slodzes. Bez tam psihologi, kas strādā skolās, nevar būt priekšmetu skolotāji. Izņēmuma gadījumā viņi var vadīt kādu kursu, par kuru skolēniem nav vajadzīgs vērtējums. Ņemot vērā, ka finansējums paredzēts vienai psihologa likmei uz 600 bērniem, izglītības pārvalde ir meklējusi veidu, kā iespējas izmantot psihologa palīdzību nodrošināt arī mazajās skolās. Izglītības pārvalde pieņēma lēmumu atvērt psiholoģiskās palīdzības centru, kas tiek finansēts no valsts. Katrs no centra psihologiem veic savu darbu vairākās skolās. Viņu pavadītais laiks skolā ir proporcionāls tās skolēnu skaitam. Savukārt rajona padomes mājā atvēlēta neliela telpa, kurā psihologi var apspriesties par savām darba problēmām tāpat kā citas metodiskās apvienības, apmainīties ar informāciju, uzzināt par jauniem likumdošanā.

Gatavas receptes nedod

Par savu darbu stāsta Ilze Čamane, skolu psihologu metodiskās apvienības vadītāja:

— Psihoģiskās palīdzības centrs pastāv pirmo gadu. Tas izveidots, lai būtu vieta, kur tikties un apspriesties skolu psihologiem, kā arī noteiktās pieņemšanas dienās sniegt konsultācijas tiem, kuri nevēlas pie psihologa griezties savā skolā, bet šeit.

Ilze Čamane strādā Riebiņu vidusskolā, Dravnieku, Galēnu un Silajāņu pamatskolā. Natālija Rivža pieņem apmeklētājus Preiļu 2. vidusskolā un Aizkalnes pamatskolā, Kristīne Sorokina — Līvānu 2. vidusskolā un Jersikas pamatskolā, Rita Lazdiņa — Rudzātu vidusskolā, Līvānu vakara un maiņu vidusskolā, Jaunsilavas un Rožupes pamatskolā, Liene Fedotova — Preiļu Valsts ģimnāzijā, Aglonas internātskolā, Preiļu vakara un maiņu vidusskolā.

Psihologes noteiktā laikā ierodas savās skolās. Kā pastāstīja Ilze Čamane, sava veida problēmas rada tas, ka mazās lauku skolās

nav iespēju iekārtot atsevišķu telpu pieņemšanai. Pašai savs neliels kabinets izbrīvots Riebiņu vidusskolā, bet citās skolās atvēlēta klase, kurā tobrīd nenotiek mācības.

— Arī psiholoģes strādā pēc iepriekš sastādīta darba plāna, — stāstīja Ilze Čamane, — ko apstiprina direktors. Manā darba plānā paredzēta psihodiagnostika, tas ir, dažādi pētījumi skolēnu un arī vecāku vidū, kas tiek veikta ar anketēšanu un aptauju palīdzību. Psihologa darbā katru gadu ir arī nomainīgi uzdevumi, piemēram, 1. un 10. klases skolēnu adaptācija skolā, kā arī piektklasnieku iejūšanās pamatskolā pēc sākumskolas posma. Pie šādām nomainīgām lietām pieder arī skolēnu profesionālā orientācija. Katru gadu skolai piedāvāju plašāku pētījumu par problēmām, kas varētu interesēt klašu audzinātājus, direktoru, vai pašus skolēnus. Tēmas dažreiz iesaka arī skolas direktors. Piemēram, vienā no skolām esmu veikusi pētījumu par atkarību izraisošām vielām, lai no-

● Rajona izglītības pārvaldes psiholoģiskās palīdzības centrā uz kārtējo ikmēneša apspriedi pulcējušās skolu psiholoģes: Natālija Rivža (no kreisās), Liene Fedotova, Kristīne Sorokina, Rita Lazdiņa un Ilze Čamane. Foto: M. Rukosujevs

skaidrotu, vai skolēni tās lieto. Anketēšana bija anonīma. Šāda veida izpēte vairāk noder kā vispārīga informācija. Ja anketēšana nav anonīma, atkarībā no izpētes rezultātiem ir jāveic individuāls darbs. Piemēram, esmu veikusi pētījumu «Trauksmainības pakāpes noteikšana pusaudžu vecumā». Atklājot, ka pusaudzīm pārniegts normās pieļaujamās trauksmainības līmenis, par to informēju klases audzinātāju. Ar bērna vecāku piekrišanu tiek veikts attiecīgs korekcijas darbs, sīkāk izpētot cēloņus, kāpēc šī trauksmainība radusies. Psihologs piedalās

arī vecāku sapulcēs, uzstājoties par tēmām, kas svarīgas gan skolai, gan vecākiem. Bez šiem, iepriekš plānotajiem pasākumiem, nozīmīga vieta atvēlēta psiholoģiskajām konsultācijām.

Bērni, kas lūdz psihologa palīdzību, visbiežāk sūdzas par nesaņķām ar vecākiem, brāļiem un māsām un par citām ģimenes problēmām. Psihologei nācies palīdzēt arī kādā smagākā gadījumā meitenei sakarā ar anoreksiju. Palīgā aicināti arī medicīnas speciālisti.

Psihologs nevar iedot gatavu recepti, kā rīkoties, uzsvēra Ilze

Čamane. Mēs kopīgi pārrunājam un mēģinām izprast, no cita redzes viedokļa palūkoties uz radušos situāciju. Reizēm ir jāmaina sava attieksme pret notiekošo, jo citus mēs nevaram izmainīt. Psihologa palīdzību biežāk meklē 8.-9. klašu, kā arī vidusskolēni. Viņas pusotru gadu ilgajā psiholoģes praksē vissmagākais gadījums tiek risināts pašlaik, kad palīdzību lūgusi meitene, ko māte dzen prom no mājām, bet pati grasās pārcelties uz ārzemēm. Šādos gadījumos palīgā tiek aicināta arī pagastiesā un citas institūcijas.

Pērienu uzskata par normu

Psihologei Lienei Fedotovai pieredze ir lielāka, par psihologu viņa nostrādājusi jau piecus gadus. Nācies palīdzēt šķetināt pirmos mežģus jaunajās dzīvēs. 10.-12. klases skolēniem ir tas vecums, kad viņi iemīlas, bet reizēm pirmā mīlestība ir nelaimīga. Pie psiholoģes griežas arī tad, kad radušās nesaņķas ar skolotājiem. Nav reta tāda parādība, ka jauniešiem grūti atrast draugus, jo viņam izveidojies zems pašnovērtējums.

Zemā pašnovērtējuma cēlonis ir ģimenes attieksme. Bieži vien bērns saņem nevis uzmundrinājumu un atbalstu par savu padarīto, bet tikai kritiku, — tu nevari to, un tu nekam neesi derīgs. Bērnam šādā gadījumā ļoti grūti atrast savu vietu starp klasesbiedriem. Ja viņš klasē jūtas atstumts, mazvērtības sajūta ar katru gadu palielinās. Taču ir arī tādi gadījumi, ka ģimenē viss ir kārtībā, bet bērns nav sapratis un pieņēmis klasē. Šādos gadījumos psihologam jārunā ar visu klasi un ar audzinātāju, lai situāciju kaut kādā veidā mainītu. Protams, tas

nenozīmē, ka klase tiek rāta, — kā gan jūs izturaties pret Andri, vai Lienīti. Iespējams, ka daži klases biedri pret šo bērnu izturas normāli, bet svarīga ir kopējā atmosfēra, kas neļauj izrādīt labās jūtas. Ar anketu un aptauju palīdzību, sagatavojot attiecīgus jautājumus, var noskaidrot klases attieksmi. Psihologe pārrunās ar audzinātāju var pievērst viņa uzmanību tam, lai bērnu vairāk iesaista kādos pasākumos, ļauj viņam izcelties, mēģina atrast to jomu, kurā viņš varētu parādīt savas spējas. Dažreiz mazvērtības kompleksu var radīt arī sliktie materiālie apstākļi, kad bērns apģērba vai skolas piederumu ziņā nevar līdzināties saviem vienaudžiem.

Psihologē uzskata, ka nevajag aizrauties ar testiem, jo tie nedod patieso priekšstatu par pētāmo lietu. Gudrs bērns, viņa saka, testa atbildes uzrakstīs tā, lai iegūtu vēlamu rezultātu, ko sagaida psihologs. Tādēļ viņa labāk izvēlas aptaujas, individuālas sarunas, tikšanās klasēs. Nereti arī skolotājs ir tas cilvēks, kurš ievērojis, ka

bērnu kas nospiež, un lūdz ar viņu pastrādāt.

Pēdējā laikā vairāk atklātībā parādās vardarbības gadījumi ģimenēs, ir pārliecinājusies Liene Fedotova. Viņas praksē vissmagākais gadījums bijis, atklājot, kā meitenīte ģimenē cietusi no visiem vardarbības veidiem — emocionālās, seksuālās, fiziskās. Lielkoties vardarbību ģimenē veic vīrietis — tēvs. Kāpēc māte šādos gadījumos neaizstāv savu bērnu? Viņai ir bailes, saka Liene Fedotova. Bailes no vīra, no apkārtējo cilvēku reakcijas. Par vardarbību sabiedrība sāk uztraukties, kad bērns visticšākajā nozīmē ticis piekauts. Bet tāda pati fiziskā vardarbība ir bērna pērišana. Tomēr bērni par to žēlojas samērā reti. Visticamāk, viņi uzskata par pieņemamu normu, ka žagari par sliktu atzīmi vai nesakārtotu istabu ir ģimenē pieņemts sodīšanas veids. Tādā veidā audzināti viņu vecāki. Taču pērišana ir visstākā fiziskā vardarbība.

Kādā veidā nosakāma emocionālā vardarbība? Tā uz cilvēku at-

stāj daudz lielāku iespaidu nekā fiziskā vardarbība, saka psihologe. Gadiem ilgi tuvs cilvēks man var kaut ko pārmet, kliegt uz mani, nenovērtēt. Cilvēks saprot, ka tas nav labi, ko viņš saņem, bet neaizdomājas līdz tam, ka tā arī ir emocionālā vardarbība. Pret bērnu tā izpaužas tādejādi, ka viņu visu laiku «grauž», kaut ko pārmet, — par nepaklausību, par nenožīmīgām lietām. Bļauj uz bērnu, viņu iebaida, — ja tu nedarīsi to un to, tad tev būs tas un tas. Arī vecāku strīdi savā starpā ir emocionālā vardarbība. Bērns nesaprot, kas notiek viņa ģimenē, bet nesakaņas starp vecākiem uz viņu atstāj ļoti lielu negatīvu iespaidu. Tajā pašā laikā bērni nespēj konstatēt, kas ar viņiem notiek un ka cēlonis tam ir pieaugušie. Cietušie bērni kā pašsaprotamu pieņem tādu ģimenes modeli, kādu redzējuši bērnībā un nākotnē veidos tādu pat ģimeni. Pašlaik psihologe strādā tieši ar šādu ģimeni. Viņa ir pārliecināta, ka māte beidzot sapratusi nenormālo stāvokli un izšķirsies ar vīru, kas nodarbojās ar

emocionālo vardarbību.

Psihologs skolā noteikti ir vajadzīgs, uzskata Liene Fedotova. Tā ir tā neitrālā persona, ar kuru var izrunāt visas problēmas. Psihologi ievēro principu attiecībā uz informācijas konfidencialitātes nodrošināšanu. Tajās reizēs, kad problēmas risināšanai jāpiesaista citas institūcijas, bērnam tiek darīts zināms, kas no viņa sniegtās informācijas tiks atklāts pagastiesai, policijai vai medicīnas darbiniekam.

Pedagogi paši pie psihologa pēc palīdzības nemēdz griezties, novērojusi Liene Fedotova. Taču viņi mēdzot ievadīt neformālas sarunas un to laikā noskaidrot psiholoģes viedokli par vienu vai otru parādību. Līdzīgi rīkojoties arī vecāki. Atnākot pie psiholoģes, uzskā sarunu par bērnu, bet pēc tam nemanot nonāk līdz savām problēmām.

Liene Fedotova par jaukājiem bērniem darbā uzskata tos, kad pie viņas ierodas ar pateicības vārdiem par sniegtajiem padomiem.

L.Rancāne

INFORMĀCIJA

Zemesgrāmatām Latvijā – 10 gadi

Šopavas ar pāiet 10 gadi, kopš atjaunots Zemesgrāmatu likums un savu darbību uzsāka 34 apgabaltiesu zemesgrāmatu nodaļas. Desmit gadu laikā zemesgrāmatu personu rādītājā ir uzskaitītas 623 956 fiziskās un juridiskās personas, kuru tiesības uz nekustamo īpašumu ir garantējuši zemesgrāmatu tiesnešu lēmumi.

1993. gadā zemesgrāmatā tika ierakstīti 340 īpašumi, 1994. gadā – 9722, bet 1999. gadā – 117 864, 2000. gadā – 139 052 īpašumi. Pērn zemesgrāmatā ierakstīti 89 489 nekustamie īpašumi. Šī gada sākumā zemesgrāmatā ierakstītais kopējais nekustamo īpašumu skaits sasniedza 673 196.

Nodaļu personāla skaits tika palielināts tikai vienu reizi – 1996. gadā, bet darba apjoma pieaugums ir panākts, vienkāršojot darba procesus, uzlabojot materiāli tehnisko bāzi un papīra formāta zemesgrāmatu darbību pārvēršot par pilnībā datorizētu sistēmu. Sākums bija grūts, jo zemesgrāmatu Latvijā nebija piecdesmit gadu. Taču tika ņemts Pasaules Bankas kredīts un iegādāti pirmie datori, kas atalgoja zemesgrāmatu nodaļu tehnisko darbu.

1995. gadā aizsākās Eiropas Savienības – PHARE Latvija pilotprojekts «Tehniskā palīdzība zemes privatizācijā un nekustamo īpašumu reģistrācijā». Projektā tika iesaistīti augsti kvalificēti speciālisti gan no ārzemēm, gan no Latvijas, nobeigumā katrā zemesgrāmatu nodaļā ieviesa stabili un drošu nekustamā īpašuma sistēmu.

Pašlaik valstī darbojas 28 apgabaltiesu zemesgrāmatu nodaļas un tajās strādā 63 zemesgrāmatu nodaļu tiesneši. Lēmumu pieņemšanas un dokumentu izsniegšanas process ir pilnībā datorizēts.

Otra svarīga zemesgrāmatu darba daļa ir īpašuma tiesību nostiprināšana nekustamā īpašuma ieguvējiem, kļūdas, nomas, servitūtu, īpašuma tiesību aprobežojumu nostiprinājumi. Tā, piemēram,

● Latgales apgabaltiesa Preiļu zemesgrāmatu nodaļā ik mēnesi tiek izskatītas aptuveni 210 lietas. Nodaļas priekšniece Lidija Mičule priecājas, ka Preiļu rajonā arvien aktīvāks kļūst zemes un dzīvokļu tirgus. Foto: M. Rukosujevs

pērn 23% no visiem tiesnešu lēmumiem bija īpašnieku maiņa uz pirkuma līguma pamata, 5% — uz dāvinājuma līguma pamata, 21% — hipotēku nostiprinājumi. Pieaug darījumi ar zemesgrāmatā ierakstītajiem īpašumiem. Viens no nekustamā īpašuma tirgus attīstības iemesliem ir banku veiksmīgā hipotekārās kredīšanas politika.

Civillikuma 993. pants nosaka, ka zemesgrāmatās jāieraksta ne vien katrs nekustamā īpašuma atsavinājums, bet arī katra tā īpašnieka maiņa. Nekādas sankcijas tiem, kas to nav izdarījuši, nav paredzētas, taču nav mazsvarīgs arī fakts, ka zemesgrāmatas aizsargā īpašnieka tiesības attiecībā uz trešajām personām.

Pārtikas uzņēmumi reģistrējušies atbilstoši likumam

Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) Preiļu pārvaldē saņemti 287 reģistrācijas pieteikumi par 324 Preiļu rajonā pārtikas aprīti iesaistītajiem uzņēmumiem (ražotāji, sabiedriskās ēdināšanas un tirdzniecības uzņēmumi), jo vienā aizpildītajā pieteikumā bija ziņas par vairākiem uzņēmumiem. Kopumā PVD pārraudzībā valstī ir vairāk nekā 14 000 pārtikas aprīti iesaistītu uzņēmumu. Tas ir 12 reizi vairāk nekā līdz 2002. gada 1. janvārim, kad dienesta pārziņā bija 1200 objektu.

Iespēja izveidot pārtikas uzņēmumu reģistru

Sakarā ar to, ka pagājušā gada oktobrī tika izdarīti grozījumi Pārtikas aprītes uzraudzības likumā, līdz pagājušā gada beigām visiem valsts pārtikas aprīti iesaistītajiem uzņēmumiem atbilstoši likuma prasībām bija jāreģistrējas Pārtikas un veterinārā dienestā. Lai visi uzņēmumi paspētu aizpildīt pieteikumus, reģistrācijas termiņš tika pagarināts vēl par diviem mēnešiem.

Par Preiļu rajona pārtikas uzņēmumu struktūru «Novadniekam» pastāstīja PVD Preiļu pārvaldes vadītāja vietniece Diāna Pastare (attēlā). Veicot pārtikas uzņēmumu pārreģistrāciju, būs iespējams izveidot pārtikas uzņēmumu reģistru. Beidzot tiks ieviesta skaidrība, jo līdz šim pat Pārtikas un veterinārā dienesta speciālistiem bija problēmas noskaidrot, kur kāds uzņēmums rajonā atrodas. Pašlaik PVD turpina pieņemt pieteikumus no zemnieku saimniecībām, kuras realizē augļus un dārzeņus skolu ēdnīcās un bērnudārzos. Šogad būs jāreģistrējas arī tām zemnieku saimniecībām, kuras nodarbojas ar bioloģisko lauksaimniecību, tiks izveidots atsevišķs reģistrs, stāstīja D. Pastare.

No eļļas spiestuvēm līdz veikaliem

Preiļu rajona uzņēmēji bijuši aktīvi, saņemts pat vairāk pieteikumu nekā no Valsts sanitārās inspekcijas datiem bija zināms reģistrācijas sākumā. Uzdevums izpildīts 113,3 procentu apmērā, kas ir vidējais rādītājs valstī. Bet, piemēram, Rīgā un Limbažos šie skaitļi ir attiecīgi 130 un 90,8 procenti.

Atbilstoši reģistrācijas rezultātiem Preiļu rajonā pašlaik darbojas:

- ✓ lopu kautuves – 9,
- ✓ gaļas pārstrādes uzņēmumi – 5,
- ✓ piena pārstrādes uzņēmumi – 2,
- ✓ zivju produkcijas cehi – 1,
- ✓ kaltes un labības noliktavas – 10,
- ✓ labības malšanas uzņēmumi – 1,
- ✓ maizes un miltu izstrādājumu ražošanas uzņēmumi – 12,
- ✓ augļu un dārzeņu pārstrādes uzņēmumi – 1,
- ✓ augļu un dārzeņu apstrādes uzņēmumi – 8,
- ✓ eļļas spiestuves – 1,
- ✓ dzērienu ražošanas uzņēmumi – 2,
- ✓ specifisko un pārtikā neizmantojamu produktu apstrādes un pārstrādes uzņēmumi – 1,
- ✓ vairumtirdzniecības noliktavas – 4,
- ✓ veikali – 139,
- ✓ specializētie veikali – 4,
- ✓ tirgi – 2,
- ✓ mobilās un stacionārās tirdzniecības vietas – 19,
- ✓ pārtikas veikali degvielas uzpildes stacijās – 5,
- ✓ atklāta tipa ēdināšanas uzņēmumi – 43,
- ✓ slēgta tipa ēdināšanas uzņēmumi – 48,
- ✓ pārtikas produktu pārvadāšanas uzņēmumi – 7.

Prasībām atbilst tikai daļēji

Pēc PVD pērnā gada plānveida pārbaudēm apkopotā informācija liecina, ka 94,5% pārtikas ražošanas, 88% pārtikas tirdzniecības un 80% sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumos konstatēti trūkumi higiēnas prasību ieviešanā. Kā situāciju presē komentēja PVD Pārtikas uzraudzības departamenta direktors Ernests Zavadskis, tas, ja uzņēmums prasībām atbilst daļēji, nozīmē, ka ir konstatēti samērā ātri novēršami pārkāpumi, kuri turklāt nerada draudus ne cilvēku veselībai, ne vides piesārņojumam.

Pērn 3% pārbaudīto pārtikas tirdzniecības un tikpat sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumos konstatēts, ka tie neatbilst higiēnas prasībām. Tas nozīmē, ka šo uzņēmumu darbības dēļ pastāv reāls risks. Pērn šī iemesla dēļ Latvijā sava darbība bija jāpārtrauc 133 uzņēmumiem.

L. Kirillova

7. APRĪLIS – VISPASAULES VESELĪBAS DIENA

Asins donoru kustība vērsas plašumā

7. aprīlī arī Latvijā tika atzīmēta Vispasaules veselības diena. Latvijas Jaunatnes Sarkanais Krusts un Valsts Asindonoru centrs šajā sakarā rīkoja asins nodošanas akciju un aicināja tajā iesaistīties jaunatnes organizāciju pārstāvjus, studentus.

Ko drīkst un ko nedrīkst donors?

Dienā pirms asins nodošanas procedūras jāievēro diētas ierobežojumi. Ieteicams ēst saknes, augļus, biezpienu, liesu sieru, cisiņus, biezputras, maizi, liesas vārītas zivis, medu, dzert sulas, kompotus, ķiseļus, tēju, kafiju un minerālūdeni. Nedrīkst ēst neko ceptu, treknu (siļķes, lasi, desas, sieru, speķi) un piparotu, kā arī sēnes, kūkas, saldējumu, riekstus, olas, šokolādi, kakao, buljonu, jebkuru alkoholu, lietot medikamentus. Šie noteikumi jāievēro, lai slimnieks saņemtu pilnvērtīgas donora asinis.

Vai asins nodošana ir kaitīga veselībai?

Veselam cilvēkam neliels asins zaudējums nav kaitīgs. Tieši otrādi, donora organismā notiek asinsrades sistēmas atjaunošanās, stimulēšana. Donori retāk slimo ar akūtām un hroniskām slimībām. Asins nodošana izraisa pozitīvas emocijas, rada nelielu eiforiju. 450 mililitri nodoto asiņu ir deva, kas neietekmē donora veselību.

Atļauts nodot asinis piecas reizes gadā, bet sievietēm

tomēr ieteicams ne vairāk kā 3-4 reizes gadā. Starp asins nodošanas reizēm jāievēro vismaz 60 dienu intervāls.

Kā novērtēt donora veselību?

Ārsts ieteiks un palīdzēs izlemt – ziedot asinis, plazmu (asins šķidrās daļu) vai trombocītu masu (asins šūnas). Katrai no šīm programām donoru atlase notiek pēc īpašām prasībām, kad ārsts izvērtē donora veselības stāvokli. Tādā veidā tiek panākts, ka asins nodošana nekaitē donoram un asins komponentu pārļiešana ir droša.

Kā notiek asins ņemšana?

Procedūru veic kvalificēts medicīnas darbinieks. Tiek izmantots vienreiz lietojams sterils aprīkojums. Procedūra ilgst 6-10 minūtes.

Procedūras laikā ņem asins standarta devu – 450 mililitrus un 40 mililitrus laboratoriskiem izmeklējumiem. Vēnas punkcijas vietai uzliek sterilu spiedošu pārsēju, kuru nav ietei-

● Donoru dienās Preiļu poliklinikā parasti ir liela burzma un steiga. Vienīgi asins nodošanas telpā valda miers, asinis nodod Marija Kraule (no kreisās) un Svetlana Tumašova.

cams ņemēt ātrāk kā pēc 2 – 3 stundām. Punkcijas vietu nedrīkst mērcēt un samērēt.

Pēc procedūras vēlams 15 minūšu atpūta. Nav ieteicama liela fiziska slodze, treniņi, sacensības, transporta līdzekļa vadīšana, smēķēšana.

Donori Preiļu rajonā

Pēc Latvijas Sarkanā Krusta Preiļu nodaļas vadītājas Viktorijas Upenieces sniegtās informācijas, 2002. gadā rajonā donori asinis n o d e v a 977 reizes, tajā skaitā pirmo reizi par dono-

riem kļuva 130 cilvēki. Pavisam pērn donori rajonā nodēvēši 527,161 litru asiņu.

Preiļu slimnīcā smagi slimiem pacientiem 2002. gadā pārliets:

- eritrocītu masa – 94,96 litri,
- plazma – 93,090 litri,
- plazmas produkti – 19,100 litri,
- asins aizvietotāji – 261,450 litri.

Latvijas Sarkanā Krusta Preiļu rajona komiteja griežas pie rajona pašvaldībām ar lūgumu šī gada budžetā iekļaut līdzekļus, lai piešķirtu tos donoru atbalstam. Preiļu rajons ir viens no retajiem valstī, kur bez valsts garantētajiem trim latiem ikvienam donoram vēl tiek piemaksāti 1,50 lati no pašvaldības līdzekļiem.

Sagatavoja L. Kirillova

Uzmanību!
Kārtējā donoru diena
Preiļu poliklinikā –
23. aprīlī.

EIRO ZIŅAS

EIRO | **7211111**
INFO | **UZZINI PAR**
EIROPAS SAVIENĪBU

AKTUĀLI

Ierobežojumi ārzemniekiem un vietējiem

Vēl pirms pusgada prognozējam zemes tirgus strauju attīstību, kas varētu veicināt investīciju pieplūdumu laukos un kāpināt zemes cenu vismaz trīs reizes. Zemniekiem uz izķeršanu bija valdības piedāvātie 4% kredīti zemes iegādei – bija jāpaspēj ieņemt platības, vēl pirms ārzemnieki te ienāks.

Iestāšanās sarunās pārējo kandidātvalstu spiediena rezultātā Eiropas Savienība Latvijai negaidīti «nolika uz paplātes» iespēju savu zemes tirgus «iekonservēt» vēl uz septiņiem gadiem. Vēl septiņus gadus neielaiest ārzemniekus. Apspriežot grozījumus likumā «Par zemes privatizāciju lauku apvidos», Saeima ierosina īslaicīgus izņēmumus ES pilsoņiem, bet lielākus – vietējiem nepilsoņiem.

Eiropā kapitāls, kaut brīvs, mazkustīgs

Kapitāla kustība starp valstīm parasti ir ierobežota, jo tā ietekmē maksājuma bilanci un līdz ar to arī valsts valūtas stabilitāti. Vienādu nosacījumu ieviešana visu ES dalībvalstu investīcijām un vienādi to aizsardzības mehānismi ir kapitāla pārvietošanās brīvības pamatā. Ar Vienoto Eiropas aktu, ko 1986. gadā parakstīja dibinātājvalstu «sešinieks» un Grieķija, Spānija, Īrija, Portugāle, Lielbritānija un Dānija, brīva kapitāla kustība ieguva tādas pašas tiesības kā preču un pakalpojumu pārvietošanās pāri Kopienas robežām.

Brīvās kapitāla kustības direktīva noteica pilnu kapitāla kustības liberalizāciju no 1990. gada 1. jūnija – kā nekustamajam īpašumam, tā finansu plūsmām. Taču ne visas ES dalībvalstis bija gatavas pieņemt šo neierobežoto kapitāla ienākšanu – pārejas periods līdz 1992. gada beigām tika noteikts ES nabadzīgākajām valstīm – Spānijai, Portugālei, Grieķijai un Īrijai. Portugālei un Grieķijai tika dotas tiesības to pagarināt vēl uz trim gadiem, Grieķija pēc pusotra gada pati no ierobežojumiem atteicās.

Kapitāla pārvietošanās brīvība kā pamatprincips tika iekļauta tikai tā sauktajā Māstrihtas līgumā (Līgumā par Eiropas Savienības izveidošanu 1992. gadā). Tomēr arī šajā līgumā bija izņēmums: Dānija panāca tiesības nepārdot ārzemniekiem brīvdienu mājas. Sekojot dāņiem, šādas pat tiesības no jaunajām kandidātvalstīm ir izkarojušas Malta (pēc piecu gadu nodzīvošanas gan iespējams nopirkt zemi Vidusjūras krastā). Polija un Kipra panākušas piecu gadu pārejas periodu. Tas nozīmē, ka pēc pieciem gadiem tajās nepastāvēs vairs nekādu ierobežojumu latvietim nopirkt vasarnīcu, bet Malta vispirms būs jānodzīvo 5 gadus, toties Dānija joprojām paliks neieņemams cietoksnis.

Izņēmumi zemes iegādei ārzemniekiem pastāv ne tikai ES valstu pierobežas rajonos, bet arī atsevišķos reģionos, piemēram, Somijai piederošajās Alandu salās

nevar nopirkt ne zemi, ne iegūt kāda uzņēmumu kontrolpaketi, citviet ir administratīvi ierobežojumi zemes pārdošanai ārzemniekiem (piemēram, zemes nedalāmība, augsti nodokļi).

Attiecībā uz lauksaimniecībā izmantojamo zemi, nosacījumi visām kandidātvalstīm ir vienādi – 7 gadu ierobežojumi, ar izņēmumu pašnodarbinātajam (ārvalsts zemniekam), kurš nostrādājis vismaz 3 gadus. Tikai Polijai šis pārejas periods ir ilgāks – 12 gadus. Savukārt, Latvijai un Slovākijai ir ļauts vēl par 3 gadiem pagarināt šos ierobežojumus, ja lauksaimniecības zemes tirgus būs apdraudēts.

«A labums ta kāds?»

Lietuvas Brīvā tirgus institūts savā pētījumā par Baltijas valstīm «Ieguvēji un zaudētāji no ES integrācijas» min gan ieguvumus, gan zaudējumus no robežu atcelšanas kapitāla kustībai. Tomēr ieguvumu esot vairāk:

«Brīva kapitāla kustība – tā maksājumiem un investīcijām nozīmē novākt šķēršļus starp kandidātvalstīm un ES. Gan uzņēmēji, gan patērētāji iegūs no šiem pasākumiem. Lai gan dažī varētu zaudēt konkurences cīņā ar ārvalstu investoriem, tomēr vietējais bizness, kas piesaistīs investīcijas, galarezultātā tikai iegūs.»

Arī Hipotēku bankas prezidents Inesis Feiferis, kurš nekad nav bijis brīvā tirgus piekritējs lauksaimniecības zemei, pirms gada kategoriski teica: «Pārejas periods vajadzīgs zemes konsolidēšanai, lai mūsu pašu zemnieki varētu iegādāties pietiekami daudz zemes normālai saimniekošanai.» Šodien viņš runā, ka jauni ierobežojumi bremzēs lauksaimniecības attīstību laukos. «Tā zeme, kas līdz šim netika izmantota, tāda arī paliks. Turklāt laukos būtiski ir ļaut zemi izmantot uzņēmējdarbībai, kas rada papildu darba vietas,» atzīst Inesis Feiferis.

Kas mainījies? Māris Sprindžuks, kura vadībā pērn tika izstrādāti alternatīvi priekšlikumi pārdošanas ierobežojumiem, šodien izsakās īsi. «Kādēļ zemes pircēju loku ierobežot līdz tādai pa-

● Pārdod zemi. Kurš pirks? Foto: I.Bušmanis

kāpei, ka tiesības iegādāties zemi vairs ir tikai pašreizējām saimniecībām, tas ir, kādiem 20 000 zemnieku. Kādēļ neļaut zemi iegādāties tiem, kuri grib nodarboties ar dabas aizsardzību vai ainavu kopšanu? Kādēļ nepilsoņiem Latgalē nedot tiesības iegādāties zemi, kur ganīt govīs?» viņš retoriski vaicā laikrakstā «Diena». Ja likumu pieņems ierosinātajā redakcijā, viņš paredz desmit gados aizaugušus laukus un aizmukušus saimniekus.

«Latvijas lauku problēma ir tieši saimnieku trūkums, darba vietu un investīciju trūkums. Diemžēl zemes tirgus ierobežojumi tieši samazina zemes vērtību...» secina Māris Sprindžuks un aicina nesašaurināt vietējo uzņēmēju iespējas iegādāties lauku zemes.

«Pilsoņu karš» par zemi Saeimā

Iestāšanās ES sarunu 4. sadaļā «Brīvā kapitāla kustība» noteikts, ka Latvijai būs tiesības 7 gadus pēc iestāšanās ES piemērot ierobežojumus citu ES valstu pilsoņiem un juridiskajām personām iegādāties lauksaimniecības zemi un mežus Latvijā. Tātad līdz 2011. gada maijam ārzemnieks nevarēs iegādāties lauksaimniecības zemi un mežus, ja vien... viņš vismaz trīs gadus nebūs dzīvojis Latvijā un izmantojis zemi lauksaimnieciskai darbībai. Pašlaik un arī pēc 2004. gada ārzemju firmas zemi

Latvijā varēs pirkt, ja tās ir reģistrējušās LR Uzņēmumu reģistrā.

Tomēr galvenās diskusijas Saeimas zālē bija ne jau par ārvalstnieku tiesībām, jo viņu īpašumā ir tikai 0,7% no Latvijas zemes kopplatības. Viskarstākie strīdi bija par to, vai atļaut zemi iegādāties nepilsoņiem.

Andris Tolmačovs (apvienības «Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā» frakcija) protestēja pret nepilsoņu diskrimināciju pret ārzemniekiem: «Tas būtu dīvaini, ka atbrauc ārzemnieks un nopērk zemi, bet tas, kas dzīvojis šeit visu mūžu, to nevar izdarīt.» Viņš ir dziļi pārliecināts, ka «tiesības uz zemes privatizāciju sava mazdārzīņa teritorijā nav saistītas ar nepieciešamību prast nodziedāt nacionālo himnu.»

Savukārt Anna Seile (Tēvzemei un Brīvībai/LNNK) atbildēja, ka «dīvaini drīzāk ir tas, ka cilvēks visu mūžu nevar izšķirties, kuras valsts pilsonis viņš ir, un, atceļot nepilsoņiem ierobežojumus, viņiem zudīs stimuls kļūt par pilsoņiem.»

Lai gan sākotnēji likuma ierosinātāji vēlējās atļaut zemi iegādāties Latvijas pastāvīgajiem iedzīvotājiem, kas 10 gadus dzīvojuši Latvijā vai piecus gadus maksājuši nodokļus un vai saņēmuši zemi lietošanā līdz 1996. gada 1. novembrim, deputāti nolēma no šī piedāvājuma atteikties, paliekot pie pašreiz spēkā esošās redakcijas, kas neparedz nepilsoņiem iespēju iegādāties zemi.

Anna Seile, Tautsaimniecības

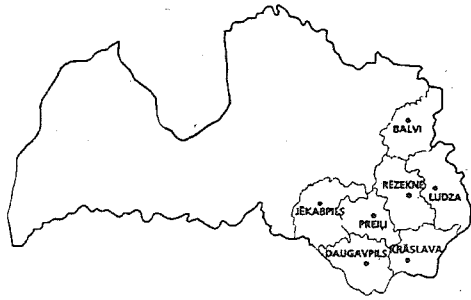
komisijas priekšsēdētāja vietiece atgādina: «...tiklīdz nepilsoņi iegūs pilsonību, viņi var arī šo zemi dabūt. Bet... par cik lielu personu loku mēs runājam? Pavisam Latvijā lietošanā fiziskajām personām ir piešķirtas zemes 784 tūkstošu hektāru apmērā. No tiem nepilsoņi lieto tikai 27,3 tūkstošus hektāru jeb tikai 3,4%»

Tā kā katrs vidēji lieto 6 hektārus zemes, tad šis ierobežojums reāli skar 4,5 tūkstošus cilvēku. Jābilst, ka nepilsoņi, tāpat kā jebkuras citas fiziskās un juridiskās personas, līdz šim zemi varēja iegūt īpašumā, prasot īpašu atļauju pašvaldībai. Nepilsoņi gan nevar iegūt lauksaimniecības un mežsaimniecības zemi, pierobežas, kāpu zonu un rezervātu zemi, bet var iegūt zemi īpašumā zem sev piederošajām ēkām un būvēm.

Tādējādi ierobežojumi zemes pārdošanai ārzemniekiem Latvijā no ārpolitiska jautājuma pārvērtās par iekšpolitisku. Latvijai līdz šā gada 16. aprīlim jāpaspēj mainīt nacionālā likumdošana, ja gribam izmantot sarunās ar Eiropas Savienību panākto iespēju uz septiņiem gadiem ierobežot lauksaimniecības un mežu zemes pārdošanu ārzemniekiem. Tāds termiņš likuma pieņemšanai un izsludināšanai ir saistošs tāpēc, ka 16. aprīlī Latvija gatavojas parakstīt Pievienošanās līgumu ES.

Ivars Bušmanis

KAIMIŅU RAJONOS

Atstādina Jēkabpils cietuma priekšnieku

Kā informē Ieslodzījuma lietu pārvaldes priekšnieks Dainis Lūks, pārvaldē no Jēkabpils rajona prokuratūras saņemts rakstisks apliecinājums, ka pret Jēkabpils cietuma priekšnieku Ivanu Semjonovu ierosināta krimināllieta pat patvaļīgām medībām. Šī iemesla dēļ I.Semjonovs uz izmeklēšanas laiku atstādināts no cietuma priekšnieka pienākumu pildīšanas. Viņa vietā iecelts līdzšinējais I.Semjonova vietnieks Staņislavs Kellers.

«Brīvā Daugava»

LUZAS RAJONĀ

Vajag uzdrīkstēties, citādi paliksim, sēžot aizkrāsne

— Es negribu atbildēt par to, kāpēc šis vai tas netika izdarīts iepriekšējo valdību laikā, — stāsta viens no lielākajiem uzņēmējiem Ludzas rajonā, partijas «Jaunais laiks» ģenerālsekretārs Grigorijs Krupņikovs. — Dažas lietas atstātas novārtā vienkāršas neizdarības un neizdarības dēļ, citas acimredzot — tišuprāt. Mēs vēlamies izveidot uzņēmējdarbību stimulojošu vidi, kas sastāv no vairākiem komponentiem. Viens no tiem ir nodokļu politika.

— Plānojam nelielos uzņēmējus vispār atbrīvot no nodokļu aprēķina, ieviešot fiksēto gada maksu no apgrozījuma. Tas vienkāršos grāmatvedības uzskaiti un atbrīvos uzņēmējus no laika un līdzekļu tērpiem. Ir krasi jāuzlabo nodokļu iekasēšana, vienlaicīgi samazinot nodokļu likmes, lai izskaustu negodīgu konkurenci. Tas, kas nodarbojas ar kontrabandu, dzīvo, kas godīgi maksā nodokļus, aiziet pa burbuli.

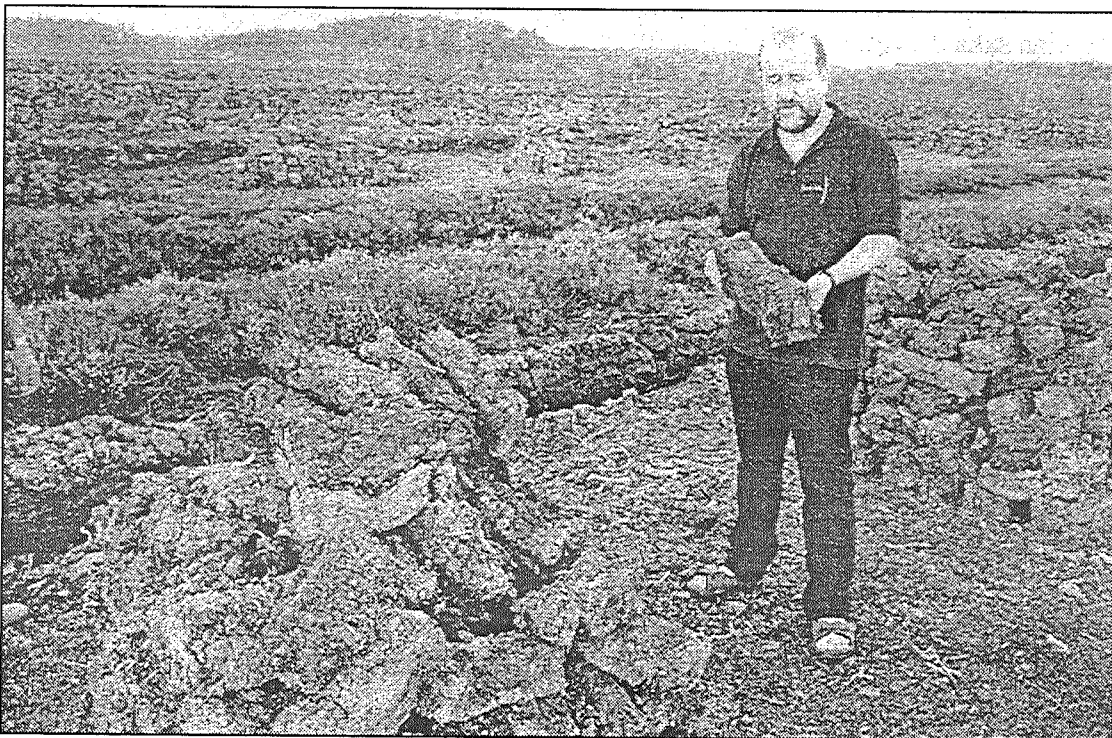
Vēl dosim palīdzības sistēmas kompleksu zemniekiem, viņiem jāzina, kas pieejams no Eiropas fondiem. Šogad nelielā apjomā nauda ir, nākamgad būs vairāk. Nedrīkst pieļaut, ka Latvija nonāk Grieķijas situācijā, kad tā nepa-

ta paņemt piešķirto naudu, tāpēc pusi nācās atdot atpakaļ Briselei.

Cilvēkam vajadzētu iemācīties uzdrošināties un kooperēties. Te es nedomāju agrākos kolhozus. Lūk, konkrēts piemērs. Ja zemnieki no trim četriem pagastiem, kuriem ir govīs un kuri savulaik nodeva pienu nu jau neesošajam Rēzeknes piena konservu kombinātam, kooperētos, savāktu pienu vienā normālā dzesētavā, to labprāt iepirktu Rīgas piena kombināts. Tieši pateicoties kooperācijai, es Latgalē redzu ļoti daudzas iespējas uzņēmējdarbības atstībai.

Nesim to pašu kūdru. Tur pat nav vajadzīga kooperācijai vieniģi loģiska darbība. Pat tagad, kad vēl nav iestājusies sezona, Strūžānu kūdras fabrikā strādā ap 50 cilvēku. Jau šodien Strūžānos fasētā kūdra ceļo uz Bulgāriju, Spāniju, Holandi, Vāciju, Itāliju. Pieprasījums ir milzīgs, knapi spējam izpildīt. Esam noslēguši līgumu ar vienu paju sabiedrību Krāslavas rajonā par pirmo 100 ha rapša audzēšanu. Sagatavojām pirmos četrus hektārus dzērveņu audzēšanai.

Esmu gatavs runāt ar katru, kas vēlas kaut ko darīt. Un Latgalē var darīt daudz ko. Te ir zeme, ezeri, iespēja audzēt kārkļus apkurei, vēži, tās pašas dzērvenes, zilenes. Kāpēc Latgalē nevar audzēt cūkas? Mēs ar kolēģiem domājam netālu no Rēzeknes celt cūku fermu. Sēžot mājās pie «peč-

● Kooperācija varētu palīdzēt Latgales ļaudīm attīstīt uzņēmējdarbību, — uzskata Grigorijs Krupņikovs.

kas», nekas pats no sevis mutē nekritīs. Kaut ko panākt var tikai ar jaunu iespēju meklēšanu.

Šiem mērķiem kalpo arī Latgales investīciju fonds. Tajā gan es, gan citi uzņēmēji esam ieguldījuši naudu. Fonda sadarbības partneri ir tie, kuru zemes platības tuvojas 1000 ha un fermā ir 200 govju. Līdzekļu fondā ir daudz, taču pieprasījuma pēc tiem nav. Pagaidām noslēgts līgums tikai ar rapša au-

dzētājiem.

Ko darīt tiem, kam nav šādu apjomu? Atkārtoju — kooperēties. Kamēr tu audzēsi un pārdosi vienu cūku vai vienu vērsi, tu neesi pārdevējs. Gaļas kombinātu arī neinteresē, ja lopa iepirkšanai ar tevi jāpatērē vairāk laika nekā izmaksā viens dzīvnieks. Cita runa būs, ja jūs kopā pagastā savāksiet 50 vai 100 cūkas un tad vedīsiet nodot. Ar jums jau runās savādāk.

Zemniekam pašam jāizvēlas, ko viņš darīs. Turēs vienu vai divas govīs un arī turpmāk nodarbosies ar naturālo saimniekošanu un pēc iestāšanās ES saņems subsīdijas minimālai izdzīvošanai. Otra iespēja — ņemt kredītu Hipotēku un zemes bankā papildus zemes pirkšanai un kļūt par ražotāju. Cita ceļa nav.

«Ludzas Zeme»

JĒKABPILS RAJONĀ

«Stabat Mater» skanēs Jēkabpilī

Jau otro gadu Jēkabpilī, sagaidot Lieldienu, skanēs klasiskās mūzikas koncerts. Pērn tas bija V.A.Mocarta «Rekvīems», bet šogad ar Hermaņa Brauna fonda, Latvijas Unibankas un Jēkabpils pilsētas domes finansiālo atbal-

stu noorganizēts Pergolezi un Vivaldi «Stabat Mater» atskaņojums.

Daudzi komponisti ir pievērsušies tēmai, kas atspoguļo Dievmātes ciešanas. Šī tragiski cēlā mūzika tradicionāli skan ciešanu laikā pirms Lieldienām. Koncertā uzstāsies operdziedātāja Inese Galante, Antra Bigača un kameransambliis Andra Veismaņa vadībā.

Baznīcai atvēlēts 1100 latu

Latvijas Kultūrkapitāla fonds piešķirīs naudu Dunavas katoļu baznīcas torņa remontam. Piešķirti 1100 latu. Pārrunas par Romas katoļu baznīcas atbalstu notikušas ar bīskapu Antonu Justu. Viņš iespēju robežās apsolījis palīdzību.

Plaviņās būs muzejs

Plaviņu domes izglītības, kultūras un sporta lietu komiteja sāks risināt jautājumu par vēstures muzeja izveidi. Ģimnāzijas muzejā savākts daudz materiālu par pilsētas vēsturi, un vēstures skolotāja Edīte Kupča izraudzīta par mu-

zeja vadītāju. Paredzams, ka muzeju atklās apmēram pēc diviem trijiem gadiem. Patlaban notiek ēku apzināšana un jau atrastas piecas piemērotas ēkas. Par pašvaldībai piederošā muzeja atrašanās vietu deputāti lems maijā.

«Brīvā Daugava»

BALVU RAJONĀ

Sirmais breksis nevēlējās padoties

Balvenietis Guntis Apinis aptuveni pusstundu cīnījās ar nezināmu zivi Peipusa ezerā. Talkā viņam nāca divi desmiti balveniņu, arī zemledus makšķerēnieki no Krievijas un Igaunijas.

«Peipusā ledus biezums ir 70 centimetri. Kā var zināt, kāda zivs pieķērusies. Bet visi tik jautā: «Kas apakšā?» Metu kažoku malā un

urbām trīs papildus āliņģus, lai ar āķu, makšķerēnieku valodā saukto gafu, palīdzību sirno skaistuli izvilktu.» Guntis atceras. Un viņam būs ko atcerēties, jo ar 0,15 milimetru auklu izdevās izvilkēt 3,5 kilogramus smagu un 68 centimetru garu breksi.

G.Apinis makšķerē visu savu apzinīgo mūžu. Šoziem Peipusā ar domubiedru grupu viņš bijis jau 12 reizes. Makšķerēšanu Guntis salīdzina ar slimību. «Nevar jau tā salīdzināt, tomēr makšķerēniekam zivis ir tas pats, kas alkoholiķim ugunīgā dzira. Zemledus makšķerēšana man ir īpaši mīļa,

jo ar zivi jācinās kā istā divkaujā: kurš — kuru. Tu jūti vismazāko un niecīgāko kustību. Breksis «paņēma» kā vienkārša zivs, ēsmā bija parasta volframa mormiška. Pirmajā brīdī domāju, ka mormiška aizķērās aiz siekstas ... līdz sākās cīņa. Tik lielu breksi izvilku pirmo reizi.» G. Apinis uzskata, ka makšķerēšana ir ļoti nopietna lieta. Tā, pēc viņa domām, ir pat zinātnes nozare, par kuru nepātraukti domā mazas un lielas firmas. «Tie ir urbji, apģērbs, auklas, ēsmas, laivas un tamlīdzīgi,» saka Guntis.

«Vaduguns»

● Balvenietis Guntis Apinis rūpīgi registrē visus lomus. «40 gados šis ir lielākais breksis,» viņš neslēpj savu sajūsmu.

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Gandrīz visi noziegumi rajonā atklāti

Preiļu rajona policijas pārvalde apkopojusi darba rezultātus šī gada trijos mēnešos. No janvāra līdz marta beigām reģistrēti 123 noziedzīgi nodarījumi, no tiem atklāti 110, kas ir ļoti labs rādītājs.

Reģistrēti divi gadījumi, kad personām nodarīti smagi miesas bojājumi, abos gadījumos vainīgās personas atklātas. Reģistrētas 32 zādzības (atklātas 26), viena automašīnas zādzība (nav atklāta), tīša

mantas bojāšana – septiņi gadījumi (atklāti pieci), nelikumīga šaujamoču glabāšana – seši gadījumi, visi atklāti, bijušas četras laupīšanas (atklāta viena), 10 gadījumos konstatēta nelikumīga meža ciršana (atklāti deviņi), ekonomikas jomā reģistrēti seši noziedzīgi nodarījumi, visi atklāti. Izskatīti arī 20 materiāli par īpaši nelielu kaitējumu.

Ceļu policijas darbinieki triju mēnešu laikā sastādījuši 1237 administratīvo pārkāpumu protokolus, lielākā daļa no kuriem biju-

si par atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu, kā arī par transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu. Ceļu satiksmes negadījumos kopš janvāra bojā gājuši divi cilvēki, reģistrēti 21 cietušie. Kopumā uz rajona ceļiem notikušas 64 avārijas. Ar cietušajiem bijuši 16 negadījumi, bet bez cietušajiem – 48.

Rajonā joprojām aktuāla problēma ir alkoholisko dzērienu tirdzniecība neatļautās vietās jeb tā saucamajās «točkās». Trijos mēnešos ir atklāti deviņi šādi pārkāpumi.

Sākas velosipēdistu un mopēdistu sezona

Drīz sāksies laiks, kad satiksmi papildinās velosipēdu un mopēdu vadītāji. Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 12. pantu mopēds ir divriteņu vai trīsriteņu transportlīdzeklis ar motoru, kura darba tilpums ir mazāks par 50 cm³ un konstrukcijā paredzētais maksimālais ātrums nepārsniedz 50 kilometrus stundā.

Diemžēl valstī nav likuma, uz kuru pamatojoties mopēdi būtu jāreģistrē līdzīgi kā automašīnas, piekabes vai motocikli, bet ir citi likumdošanas akti, kuri mopēdu īpašniekiem ir jāievēro, lai bez liekām galvassāpēm un izskaidrošanās ar Ceļu policiju varētu sekmīgi piedalīties ceļu satiksmē. Tie ir Ceļu satiksmes noteikumi. Tāpēc īsumā pirms sezonas sākuma gribam atgādināt svarīgākos ceļu satiksmes noteikumu punktus, kas obligāti ir jāievēro velosipēdu un mopēdu vadītājiem:

161. punkts. Braukt ar velosipē-

du pa brauktuvi vai ceļa nomali atļauts personām, kas nav jaunākas par 12 gadiem, ar mopēdu – personām, kas nav jaunākas par 14 gadiem.

Šajā gadījumā velosipēda vai mopēda vadītājam jābūt klāt velosipēda (mopēda) vai jebkura mehāniskā transportlīdzekļa vadītāja apliecībai.

Braukt ar velosipēdu pa brauktuvi vai ceļa nomali pilngadīgas personas pavadībā atļauts bērniem, kas nav jaunāki par 7 gadiem. Dzīvojamās zonās un daudzdzīvokļu namu pagalmos bērniem neatkarīgi no to vecuma braukt ar velosipēdu atļauts patstāvīgi.

162. punkts. Velosipēdam un mopēdam jābūt tehniskā kārtībā.

Velosipēdam jābūt aprīkotam ar bremzēm, zvanveida skaņas signālu un gaismas atstarotājiem: priekšpusē – baltu, aizmugurē – sarkanu, abos sānos (riteņu spieķos) un pedāļos (priekšpusē un aizmugurē) – diviem oranžiem (dzelteniem).

Mopēdam jābūt aprīkotam ar divām savstarpēji nesaistītām bremzēm, zvanveida skaņas signālu un trokšņu slāpētāju.

Velosipēdu un mopēdu piekabēm aizmugurē jābūt sarkanam gaismas atstarotājam.

163. punkts. Braucot ar mopēdu, jebkurā diennakts laikā priekšpusē jābūt iedegtam baltas gaismas lukturim, bet aizmugurē – sarkanai gaismas lukturim.

164. punkts. Braucot ar brauktuvi, ceļa nomali vai ietvi, diennakts tumšajā laikā neapgaismotos ceļa posmos vai nepietiekamas redzamības apstākļos velosipēdam priekšpusē jābūt iedegtam baltas gaismas lukturim, bet aizmugurē – sarkanai gaismas lukturim.

165. punkts. Velosipēdu un mopēdu vadītājiem pa ceļu atļauts braukt vienā rindā iespējami tuvāk brauktuves labajai malai. Ne-traucējot gājējus, atļauts braukt pa ceļa nomali, bet velosipēdu vadītājiem – arī pa ietvi.

Vienkāršota parādu piedziņa

Šī gada 1. janvārī stājās spēkā izmaiņas Civilprocesa likumā par vienkāršotu parādu piedziņu, kas nosaka parādu saistību piespiedu izpildi bridinājuma kārtībā.

Šajā sakarā Tieslietu ministrija izstrādājusi speciālas veidlapas, kuras izmantojamas parādu piedziņas gadījumā un iesniedzamas

tiesā.

Valsts nodeva ir viens procents no parādu summas, bet ne vairāk par 100 latiem. Pēc pieteikuma saņemšanas tiesā tiek noformēts bridinājums, kurā izteikts priekšlikums 14 dienu laikā samaksāt pieteikumā norādīto summu. Bridinājums kopā ar pieteikumu pret parakstu jāizsniedz parādniekam, kam, savukārt, noteiktā termiņā

tiesā ir jāiesniedz iebildumi, ja tādi ir. Ja iebildumi netiek iesniegti, tiesnesis septiņu dienu laikā no iebildumu termiņa beigšanās dienas pieņem lēmumu par pieteikumā norādītās maksājumu saistības piespiedu izpildi un tiesas izdevumu piedziņu.

Tiesneša lēmums stājas spēkā nekavējoties, un tam ir izpildu dokumenta spēks.

Vai mainīsies autovadītāju apliecības, iestājoties ES?

Iestājoties Eiropas Savienībā (ES), tiks ieviestas vienotā ES parauga vadītāja apliecības. Esošās Latvijas vadītāja apliecības būs derīgas līdz to derīguma termiņa beigām, un, tās mainot, tiks izdotas jaunā parauga vadītāja apliecības.

Lielākais ieguvums šajā jomā,

Latvijai iestājoties ES, būs tas, ka Latvijas apliecības būs pilnībā atzītas visās ES valstīs. Braucot dzīvot un/vai strādāt uz kādu no ES dalībvalstīm, Latvijas autovadītāja apliecība (gan jaunā, gan esošā parauga) būs derīga līdz pat apliecības derīguma termiņa beigām un nebūs jāmaina pret attiecīgās valsts vadītāja apliecību, kā tas notiek pašreiz.

Iestājoties ES, Latvija izdos kredītkartes formāta ES vadītāja apliecības.

Vai jākārtos papildus eksāmeni, lai saņemtu Eiropas Savienības vadītāja apliecību?

Nē, papildus eksāmeni nebūs jākārtos.

Vai vecā apliecība pret jauno tiks apmainīta bez maksas?

Tāpat kā jebkura dokumenta

POLICIJAS ZIŅAS

Ar alkohola reibumā gūtu traumu nokļūst slimnīcā

1. aprīlī Preiļu slimnīcas uzņemšanas nodaļā alkohola reibumā ar galvas traumu nogādāts 1970. gadā dzimušais Preiļu iedzīvotājs Valdis. Policija noskaidro, kādos apstākļos viņš ieguvus traumu.

Izdauza mājām logus

3. aprīlī Līvānos mājai, kas pieder 1972. gadā dzimušajam Līvānu iedzīvotājam Jānim, izsisti trīs loga stikli. Policija atklāja šajā nodarījumā vainīgo personu. Pašlaik tiek noskaidrots materiālā zaudējuma apjoms un lietas apstākļi.

4. aprīlī Rušonas pagasta iedzīvotāja, 1968. gadā dzimušī Okšana konstatēja, ka viņai piederošajai mājai izsistas septiņas stikla rūtis. Policija noskaidro vainīgo personu.

No malkas šķūnīša nozagts velosipēds

3. aprīlī Vārkavas novada Upmalas pagastā no 1935. gadā dzimušajam Pēterim piederošā malkas šķūnīša nozagts vīriešu velosipēds. Policija noskaidrojusi vainīgo personu.

Ielida pa vēdlodziņu un nozaga apģērbus

3. aprīlī policijas pārvaldē saņemta informācija, ka marta sākumā Līvānu novada Turku pagastā 1953. gadā dzimušajam Ivanam piederošajās mājās notikusi zādzība. Kāds iekļuvis mājā pa vēdlodziņu un nozagis dažādus apģērbus. Policija jau noskaidrojusi vainīgo personu, ierosināta krimināllieta.

Neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu un avarēja

4. aprīlī ceļa Krāslava – Preiļi – Madona 50. kilometrā automašīnas Ford Scorpio vadītājs, 1960. gadā dzimušais Ivars nebija izvēlējies drošu braukšanas ātrumu. Tā rezultātā automašīna no-

brauca no ceļa un apgāzās. Bojāts transportlīdzeklis, bet vadītājs ar negadījumā gūtajām traumām nogādāts Preiļu slimnīcas uzņemšanas nodaļā.

Pie Līvāniem uzbrauca gājējam

5. aprīlī ceļa Līvāni – Preiļi 2. kilometrā ar automašīnu Opel Ascona tika notriekts gājējs. 1955. gadā dzimušais Jānis gāja pa ceļa braucamo daļu. Satiksmes negadījuma rezultātā cietušais gājējs tika nogādāts Jēkabpils slimnīcā.

Preiļos uzlauzts dzīvoklis

6. aprīlī Preiļu iedzīvotājam, 1930. gadā dzimušajai Ksavērijai piederošajam dzīvoklim uzlauzta ieejas durvis. Policija noskaidro notikušā apstākļus.

Uzdarbojas huligāni

✓ 2. aprīlī 1965. gadā dzimušais Arno Līvānos alkohola reibumā veica huligāniskas darbības pret 1969. gadā dzimušo Andri. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

✓ 3. aprīlī Līvānu policijas nodaļas telpās 1981. gadā dzimušais Sergejs alkohola reibumā nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām. Tiek lemts par krimināllietas ierosināšanu.

✓ 6. aprīlī Līvānos 1945. gadā dzimušais Pēteris veica huligāniskas darbības, par ko viņam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

✓ 6. aprīlī Līvānu novada Rožupes pagasta iedzīvotājam, 1972. gadā dzimušajam Mārim sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols par huligāniskām darbībām.

✓ Administratīvā pārkāpuma protokols 6. aprīlī tika sastādīts arī 1978. gadā dzimušajam Dainim, kurš veica huligāniskas darbības Līvānos bārā «Kaburg».

✓ Vēl viens administratīvā pārkāpuma protokols 6. aprīlī sastādīts līvānietim, 1968. gadā dzimušajam Robertam, kurš alkohola reibumā veica huligāniskas darbības pret 1984. gadā dzimušo Tamellu.

Preiļu rajona policijas
pārvaldes informācija

JAUNRADE

Godalgotas vietas sporta deju sacensībās

Livānu sporta deju klubam «Kristāla karpīte» izdevās izcīnīt godalgotas vietas un saņemt apsveikumus no galvaspilsētas skatītājiem. Uz apbalvošanas pjedestāla augstākā pakāpiena kāpa Romāns Sičovs ar Ļubovu Masļakovu (E6 grupā), trešo vietu izcīnīja Eldars Sesenbajevs ar Jūliju Baranovu (D+E grupā). Iesācēju grupā, kurā sacentās 1990. – 1992. gadā dzimušie, otro vietu izcīnīja Renārs Ancāns ar Vairu Seladinu.

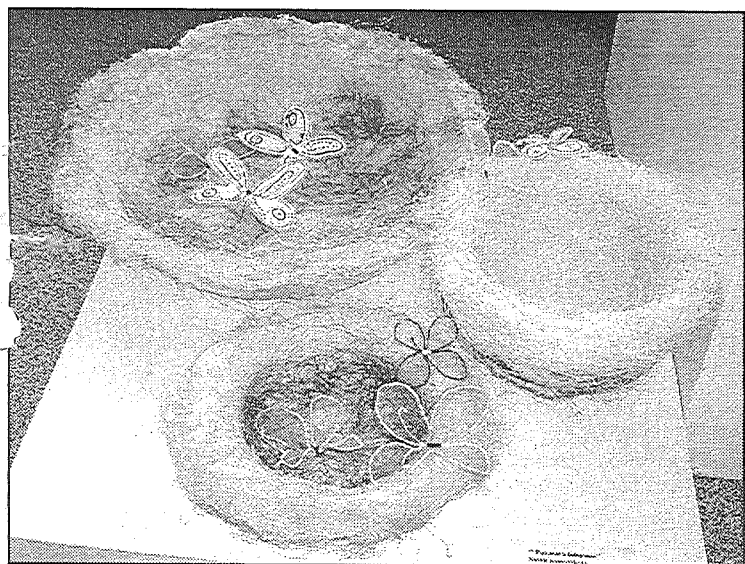
Dejas mākslu dejojāji apgūst sporta deju treneres Margaritas Smirnovas vadībā.

Sporta deju sacensības notika Rīgas Tehniskajā universitātē, tās rīkoja sporta klubs «Mario».

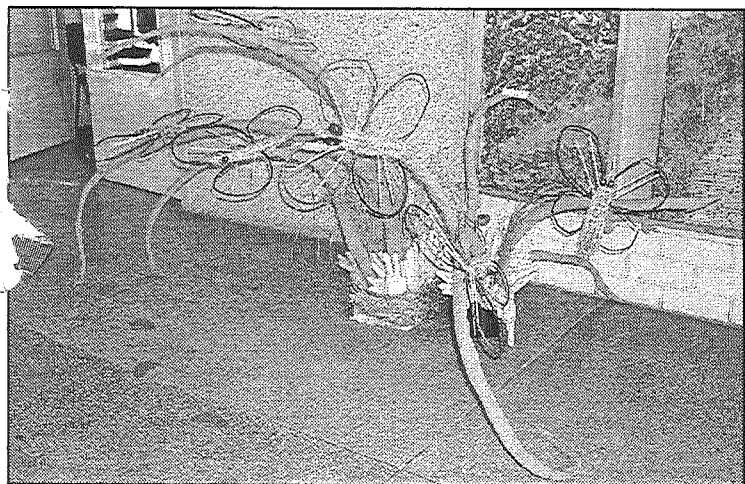
«...lidojums...»

Rajona bērnu un jauniešu centrā aplūkojama mākslas izstāde «...lidojums...». Tā paredzēta brīvam fantāzijas lidojumam tēmas un materiālu izvēlē, ko darbu autoriem arī izdevies panākt. Ekspozīciju gatavošanai izmantoti materiāli, sākot no izlietotu fotofilmiņu rullīšiem, līnų pogaļām, līdz gofrētām kartonam, makrorefleksam, celofānam un tamlīdzīgi. Izstādē pārstāvētas Jaunsilvas, Rožupes, Priekuļu, Dravnieku, Sutru, Vanagu, Sīļukalna pamatskolas, Rudzātu un Aglonas vidusskola, Rudzātu speciālā internātskola, rajona bērnu un jauniešu centrs.

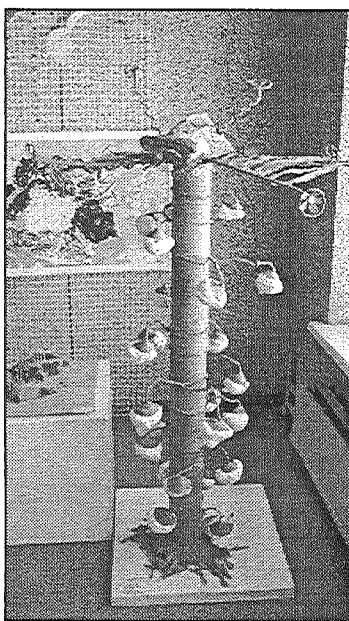
L.Rancāne

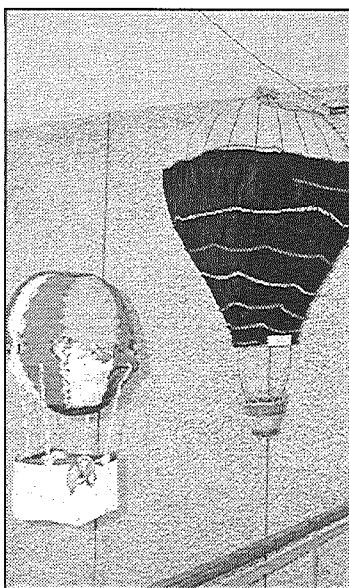
● Sutru pamatskolas tekstila un kompozīcijas pulciņa bērni skolotājas Elītas Grigales vadībā šos traukus izveidojuši no kausēta parafīna un sizāļa.

● Floristikas pulciņa dalībnieki rajona bērnu un jauniešu centru pārstāv ar šādu koku, kurā apmetušās savdabīgas spārnotas radības.

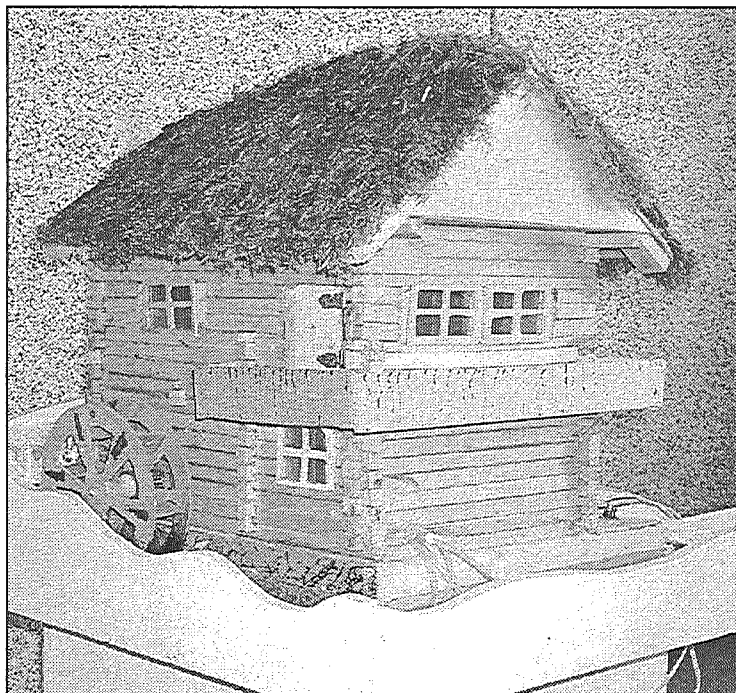
● Koks «Mistiskā ilūzija» tapis Priekuļu pamatskolā, un tā autori ir radošās jaunrades pulciņa bērni skolotājas Anītas Puncules vadībā.

● Mazākais balons «atlidojis» no Sutru pamatskolas, bet lielākais – no Rudzātu vidusskolas.

● Rajona bērnu un jauniešu centra pulciņa «Čaklo roku darbnīca» audzēkņi izveidojuši «sapņu pili» ar galvenajām zālēm, amatnieku darbnīcām, kalpu istabām, paklājiņiem un gleznām pie sienām.

● No koka un meldriem darinātās ūdensdzirnavas tapušas Jaunsilvas pamatskolā. Foto: M.Rukosujevs

Vasara ar vai bez nometnēm?

Tuvojoties mācību gada noslēgumam, pieaug vecāku raizes par to, ko vasarā darīs bērni un vai nometņu rīkošanai ir kādi konkrēti nodomi. Diemžēl ieceres par nometņu rīkošanu pirmām kārtām atduras pret finanšu trūkumu. Kā informēja rajona bērnu un jauniešu centra metodīķe, nometņu darba koordinatore rajonā Ingūna Patmalniece, nometņu organizatoriem un citiem interesentiem jau līdz februāra beigām bija jāaizpilda nometnes pieteikuma anketas un tās jāiesniedz viņai. Anketas bija sagatavojis Valsts jaunatnes un iniciatīvu centrs. Patlaban saņemta tikai viena šāda anketa, ko iesniedzis Livānu bērnu un jauniešu centrs. Arī rajona bērnu un jauniešu centrs organizēs savu no-

metni, bet citi pagaidām savas ieceres vēl nav konkretizējuši. Nometņu rīkošana ir saistīta ar finansālajām iespējām. Nevienas izglītības iestādes budžetā līdzekļi to rīkošanai nav paredzēti. Nometņu organizēšanai vajadzīgie līdzekļi tiek piesaistīti projektu gatavošanas ceļā. Skaidrs, ka mācību darbā noslogotajiem pedagogiem tam neatliek laika, ņemot vērā, ka pirmais vasaras mēnesis aizrit ar rūpēm par eksāmeniem un izlaidumu, bet pēdējā jāieskaitās skolu remontdarbos.

Martā notika seminārs Priekuļu rajona nometņu vadītājiem. Uz to bija aicināti arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Priekuļu nodaļas, Valsts sanitārās inspekcijas Priekuļu kontroles un uzraudzības daļas, Pārtikas un ve-

terinārā dienesta pārstāvji. Semināra dalībnieki saņēma informāciju par to, kas vajadzīgs, lai nometni varētu organizēt un atklāt, kāda veida dokumentācija jāsaņem. Minēto iestāžu pārstāvji izskaidroja, kādas prasības nometnēm tiek izvirzītas ugunsdrošības, sanitārijas un pārtikas izmantošanas ziņā. Pirms nometnes organizēšanas jāsaņem pašvaldības atļauja, savukārt pašvaldība to izsniedz, ja tiek uzrādītas augstākminēto institūciju, kā arī Sabiedrības veselības aģentūras atļaujas (ar Pārtikas un veterinārijas dienestu jāsaņem tad, ja nometnē paredzēta ēdināšana).

Uz semināru, neskatot divas rajona bērnu un jauniešu centra pārstāves, bija ieradušies pieci interesenti no tām skolām, kurās ir

tapuši vai tiek gatavoti projekti par nometņu sarīkošanu.

Tomēr pagaidām ar secinājumiem steigties pārāgri, uzskata Ingūna Patmalniece. Atbildes par jau sagatavotajiem un iesniegtajiem projektiem nav saņemtas. Tomēr pat ja šīs piecas – septiņas nometnes vasarā arī izdosies organizēt, tas ir pārāk maz, lai apmierinātu visus gribētājus. Tās notiek 12-14 dienu garumā un aptver ne vairāk par 150-200 bērniem.

Semināra dalībnieki nonāca pie secinājuma, ka bērnu brīvā laika organizētai pavadīšanai vasarā varētu būt komerciālās nometnes, kuru dalībnieki paši segtu pilnīgi visus izdevumus, kas saistīti ar ēdināšanu, nodarbībām, telpu īri un citus. Šī summa ir samērā aug-

sta. Taču, kā liecina iepriekšējo gadu pieredze, Rīgā un pārējos Latvijas reģionos šāda veida nometnes ir plaši izplatītas.

Kopumā šis ir jau otrais gads, kad nometņu lietas valstī tiek kārtotas, teica Ingūna Patmalniece. Pērn tika pieņemti attiecīgi Ministru kabineta noteikumi «Bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtība», kas reglamentē šīs lietas. No nometņu rīkotājiem tiek prasīts vairāk saskaņošanas un dokumentācijas, bet šī kārtība savukārt garantē bērniem lielāku drošību. Pērn rajonā nometņu vadītājiem bija organizēti kursi, kurus beidza vairāk nekā divdesmit cilvēki, iegūstot attiecīgu sertifikātu. Bez šāda sertifikāta nevar organizēt nometni.

L.Rancāne

Kā ievērojat gavēni pirms Lieldienām?

Jefrosinija Ambrosova, Rušonas pagasta iedzīvotāja:

— Ko nu es, vecs un slim cilvēks, vairs varu stingri ievērot. Trešdienās un piektdienās gan cenšos aturēties no gaļas un trekniem ēdieniem. Ja rudenī ir salasītas sēnes, var gatavot sēņu zupu. Var arī boršču uzvārit, pielejot klāt augu eļļu. Ir gurķi, tomāti sagatavoti, kartupeļi, tā ka paēst var labi. Gavēņa ēdieniem labi der linsēklu eļļa, bet tā ir dārga un man nav pa kabatai. Tagad cilvēki ir izlepuši, bet atceros, ka bērnībā vecmamma gan gavēni stingri ievēroja un arī bērniem lika gavēt.

Anastasija Catlakša, Preiļu iedzīvotāja:

— Jāatzīstas, ka mūsu mājās gavēnis tiek ievērots tikai daļēji. Jaunie to neuzskata par nepieciešamu, bet vecāka gadagājuma cilvēkiem gavēnis ir nozīmīgs. Ne-ko īpašu negatavojam, pārsvarā ēdam, kas pagadās. Manā bērnībā bija savādāk, cilvēki gaidīja Lieldienas kā lielus svētkus un pirms tam arī gavēja. Tagad viss pieejams, esam palikuši pasīvāki, par savu veselību arī maz domājam. Veikalos visādu kārumu daudz, grūti aturēties.

Nikolajs Drugoveiko, Preiļu iedzīvotājs:

— Es gan gavēni neievēroju, lai gan domāju, ka gavēšana ir vajadzīga lieta. Kas ir, to ēdu. Agrākos laikos vecie ļaudis paši neēda gaļu un arī jauniešiem neļāva. Galvenais ēdiens bija kartupeļi, silķe un skābēti kāposti ar linsēklu eļļu. Man liekas, ka toreiz arī veselība cilvēkiem bija labāka. Tagad mēs nemaz nezinām, ko īsti ēdam.

Anatolijs Dudkins, Preiļu iedzīvotājs:

— Man liekas, ka cilvēku dzīvi tomēr vada kāds augstāks spēks, par Dievu vai par likteni to nosaukt, nezinu. Pats esmu piedzīvojis un izbaudījis dažādus pavērsienus un uzskatu, ka man dzīvē veicas. Sešu mēnešu vecumā vācieši mani veda uz Salaspili, bet, redz, esmu dzīvs un vesels. Tapēc reizēm aizeju uz lūgšanu namu, svecīti tur nolieku.

Domāju, ka gavēņa laiks ir ļoti noderīgs arī veselības uzlabošanai. Ja cilvēks krietni paēd gaļu, tad nākamajā dienā gan derētu atslodze. Pašlaik gavējam pirmajā nedēļā un arī vairākas dienas pirms Lieldienām. Ja cilvēks fiziski strādā un vajag spēkus uzturēt, var atļauties arī zivju ēdienus.

Marita Gavare, Sutrū pagasta iedzīvotāja:

— Manā ģimenē gavēnis vienmēr tiek stingri ievērots. Nedrīkst ne skali priecāties, ne ballēties, ne dziedāt un dejot. Pēdējā nedēļā pirms Lieldienām, tas ir Lielajā Ceturtdienā, Lielajā Piektdienā un Klusajā Sestdienā, gavēnis tiek ievērots ļoti stingri. Uzturā pārsvarā izmantojam zivis, gaļu neēdam. Linsēklu eļļu lieto tikai vecmamma, mums pārējiem tā negaršo.

L.Kirillova
M.Rukosujeva foto

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA

IZSOLE

Valsts ieņēmumu dienesta Latgales reģionālā iestāde pārdod pirmajā izsolē ar augšņupejošu soli SIA «Savins», reģ. nr. 40003135382, piederošo kustomo mantu:

1. KZAP 9385, A2974, šas. nr. 261064, izl. g. 1991., izsoles sākumcena Ls 198,
2. MAZ 642260, AP5990, šas. nr.XTM642200000075, izl. g. 1991., izsoles sākumcena Ls 2000,
3. KAMAZ 54112, AS3026, šas. nr. XTC541120J0015378, izl. g. 1988., izsoles sākumcena Ls 300,
4. MAZ 93866, B9343, šas. nr. M0000637, izl. g. 1991., izsoles sākumcena Ls 500.

Galiģā nosolītā cena ir aplikama ar PVN (nosolītā cena + PVN).

Visām personām, kurām uz kustomo īpašumu ir tiesības, kas nepieļauj tā pārdošanu izsolē, jāpieteic savas prasības tiesā līdz izsoles dienai. Pārdodamo mantu var apskatīt mantas atrašanās vietā Rožupes pag., «Kukusiņi», Preiļu raj. Izsole notiks 16. aprīlī plkst. 13.30, VID LRI, Rīgas ielā 4/6, Daugavpili, 315. istabā. Tālr. uzzinām 5406302.

Livānu novada domes
Rožupes pagasta pārvalde

organizē traktora JUMZ rezerves daļu izsoli. Izsolāmās mantas nosacītā cena Ls 100, nodrošinājums Ls 10. Izsole notiks 22. aprīlī plkst. 14.00 Rožupē, Skolas ielā 7.

Iepazīties ar izsoles noteikumiem var Rožupes pagasta pārvaldē.

Papildus informācija pa tālruni 5358585.

SIA «Livānu siļtums»

slēdz līgumus par nomaļu un apaļkoku iepirkšanu.

Diametrs no 4 līdz 10 cm.

Informācija pa tālruni 5307240, 5344105.

Pārdod

guļamistabas iekārtu. Tālr. 9474759, vakaros 5324613; sēklas timotiņu, ir sertifikāts. Tālr. 39566, 70557; sienu, kartupeļus. Tālr. 46792; sienu (3 t) Dubnas pagastā. Tālr. 5470613.

Pērk

bērnu guļtūni. Tālr. 5322328; ķēdes tipa tranšeju racēju. Tālr. 9493273, 5247723 vakaros.

SIA «Livānu siļtums»
slēdz līgumus par
koksnes šķeldas piegādi.
Informācija pa tālruni 5307240, 5344105.

SIA «Jekabpils piena kombināts»
PIEDĀVA DARBU
laboratorijas vadītājam(am).
Zvanīt pa tālr. 9640131.

11. un 12. aprīlī
DZIEDNIECE LAIMA ZVAIGZNE
pieņems Livānos.
Pieteikties pa tālr. 7703156.

TAUTAS DZIEDNIEKS MĀRTIŅŠ RODE

- ✓ ārstē ar bioenerģiju un vārdu,
 - ✓ kodē veiksmei,
 - ✓ konsultē par ārstniecību ar bebru dziedzeru uzlējumu,
 - ✓ asinsspiediena korekcija bez zālēm.
13. un 14. aprīlī no plkst. 9.00 pieņems Preiļos, Raiņa bulv. 24 (viesnīcā).

Latgales finansu un investīciju kompānijas (LFIK) Preiļu filiāle

✓ piedāvā pensionāriem bez pirmās iemaksas: preču un pakalpojumu līzingu, ārstniecības pakalpojumus uz nomaksu, privatizācijas sertifikātu pārdošanu uz nomaksu, ✓ kā arī piedāvā: aizdevumus, privatizācijas sertifikātu pirkšanu un pārdošanu. Preiļi, Raiņa bulvāris 19, 8 kab. (rajona padomes ēkā). Tālr. 5324164, 9142145, fakss 5324154.

PASTĀVĪGI

Iepērk apses zāgbaļķus

Ø no 25 cm

Cena no 13 - 18 Ls/m³

Samaksa tūlītēja.

Pircēja transports.

T. 9454553; 9236083

SIA «Kārlis Viens» iepērk
jaunlopus, liellopus, aitas kautsvārā.

Samaksa tūlītēja (pie svēršanas).

Formē subsidijas.

Tālr. 6468887, 53-48524, 53-48531.

Iepērk dzīvsvārā liellopus,
kazas, zirgus, cūkas, aitas
(aitām cena Ls 0,70).

Iepērk zemi.

Tālr. 9183601, 6461550, 23887, 55738.

SIA «Ranko» iepērk
mājlopus dzīvsvārā.

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 42807, 44179, 9161121.

SIA «AIBI» pērk zirgus,
liellopus, jaunlopus, aitas.

+12%, +18%.

Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728, 9445135.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona izglītības pārvalde

◆ 10. un 11. aprīlī Tukuma rajona skolu direktoru pieredzes apmaiņas seminārs rajona skolās. Atrakstišanas konkurss informātikā 5.-12. klasēm Preiļu Valsts ģimnāzijā.

◆ 11. aprīlī pulksten 9.30 olimpiāde fizikā 8. klasēm Preiļu 2. vidusskolā. Arodbiedrības priekšsēdētāju sanāksme rajona bērnu un jauniešu centrā.

◆ 14. aprīlī pulksten 9.30 skolu bibliotekāru praktiska nodarbība «Informācijas lietošanas prasmes».

◆ 15. aprīlī pulksten 10.00 kursu nodarbība vizuālajā mākslā Preiļu 1. pamatskolā.

Rajona bērnu un jauniešu centrs

◆ 9. aprīlī pulksten 10.00 improvizācijas spēļu – teātra sporta turnīrs Preiļu sarīkojumu zālē Kārsvas ielā 4.

◆ 10. aprīlī skatuves runas konkursa «Zvirbulis 2003» pusfināls latviešu plūsmā Rīgā. Pulksten 10.00 seminārs rajona mazpulku vadītājiem.

◆ 11. aprīlī piedalīšanās Latvijas bērnu un jauniešu mākslas svētku «... lidojums ...» novada posmā Daugavpilī.

◆ 12. aprīlī mazo vokālistu konkursa «Cālis 2003» pusfināls Rīgā.

◆ No 14. līdz 25. aprīlim Pelēču pamatskolas papirdarbu pulciņa audzēkņu darbu izstāde. Akcija – izstāde «Lieldienu zaķis».

Livānu bērnu un jauniešu centrs

◆ 16. aprīlī Lieldienu zaķa ieskaņu svētki Lāčplēša ielā 25. Aicināti visi bērni un jaunieši ar īpašām vajadzībām.

Kinoteātris
«Ezerzeme»
Preiļos

◆ 9. un 10. aprīlī pulksten 20.00 romantiska komēdija «Divas nedēļas, lai iemīlētos».

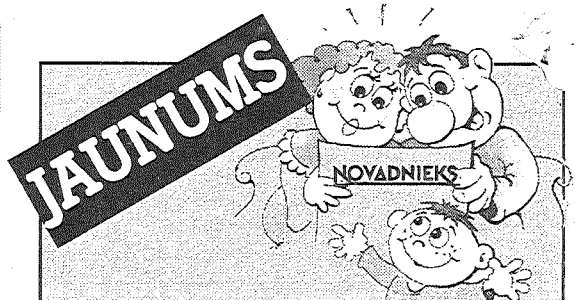
◆ 11. un 13. aprīlī pulksten 18.00 un 20.00, 14., 15. un 16. aprīlī pulksten 20.00 trilleris «Baiļu summa».

Preiļu Nevalstisko organizāciju atbalsta centrs

◆ 10. aprīlī pulksten 17.30 centrā «Mūsmājas» Brīvības ielā 7 notiks bērnu ar īpašām vajadzībām vecāku tikšanās.

Vārkavas novada kultūras centrs

◆ 20. aprīlī pulksten 20.00 Rožkalnu kultūras namā Lieldienu balle ar groziņiem.

UZMANĪBU!
Jauns piedāvājums
Livānu novada
iedzīvotājiem

Trešdienās un sestdienās
veikalos

* «Millenium», Dzelzceļa ielā 14,

* «Tim», Rīgas ielās 18,

* «Vindex», Rīgas ielā 232b un Rīgas ielā 54,

* kioskā pie Livānu dzelzceļa stacijas

varēs iegādāties lasītāko
laikrakstu rajonā

NOVADNIEKS